

gemeente
Hardinxveld-Giessendam

NAJAARSNOTA 2020

Raadsvergadering 29 oktober 2020

LEESWIJZER

In de najaarsnota 2020 rapporteert het college de gemeenteraad over:

- a) De stand van zaken van de uitvoering van de beleidsvoornemens per programma voor 2020.
- b) De nu reeds bekende of te verwachten financiële mee- en tegenvallers per programma voor 2020.
- c) De stand van zaken van de uitvoering van de investeringsprojecten voor 2020.

De bedragen in de tabellen zijn weergegeven in euro's. Hierin worden de financiële voordelen aangeduid met een 'V' en de nadelen met een 'N'.

INHOUDSOPGAVE

AANBIEDING.....	1
PROGRAMMA 1 BESTUUR.....	6
PROGRAMMA 2 LEVEN, REIZEN EN DOCUMENTEN.....	8
PROGRAMMA 3 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID.....	9
PROGRAMMA 4 VERKEER EN VERVOER.....	11
PROGRAMMA 5 ONDERNEMEN EN BEDRIJVGHEID.....	14
PROGRAMMA 6 SCHOLING.....	16
PROGRAMMA 7 SAMENLEVEN.....	17
PROGRAMMA 8 WERK EN INKOMEN.....	20
PROGRAMMA 9 ZORG EN WELZIJN.....	22
PROGRAMMA 10 GEZONDHEID EN MILIEU.....	26
PROGRAMMA 11 BOUWEN, WONEN EN GEBRUIKEN.....	28
PROGRAMMA 12 WOONOMGEVING.....	31
FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN.....	32
BEDRIJFSVOERING.....	34
RISICO'S	37
BOUWGRONDEXPLOITATIES.....	38
INVESTERINGSKREDIETEN.....	39

BIJLAGE 1 SAMENVATTING BEGROTINGSWIJZIGING NAJAARSNOTA 2020.....	42
--	----

Aanbieding

Wij bieden u hierbij de najaarsnota 2020 aan. Ten opzichte van de Perspectiefnota 2021-2024 (na verwerking meicirculaire 2020 en Focus 2020) daalt het begrotingssaldo 2020 van € 147.232 negatief naar € 237.099 negatief. Dit is een verslechtering van € 89.867. De effecten zijn grotendeels incidenteel. De structurele effecten worden via de voorjaarsnota 2021 verwerkt in de begroting 2022-2025.

Verderop in deze paragraaf worden de mee- en tegenvallers per programma gepresenteerd.

De najaarsnota vormt een belangrijke graadmeter voor de voortgang van de begroting van het lopende jaar. Dat komt omdat de voorliggende najaarsnota ingaat op de stand van zaken per 31 augustus 2020, waarbij tevens rekening is gehouden met ontwikkelingen die bekend werden gedurende het proces van samenstellen van deze nota.

De opzet van de najaarsnota 2020 is gelijk aan voorgaande najaarsnota's. Hiermee richten de programma's zich op de politieke hoofdlijnen. Het is onze bedoeling op deze wijze in- en overzicht te scheppen door hoofdlijnen en details van elkaar te scheiden. Bovendien wordt recht gedaan aan de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van zowel raad als college.

Budgetrecht en presentatie in najaarsnota

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het College bevoegd binnen een programma budgetten aan te passen voor zover het geen ingrijpende beleidswijzigingen betreft. Aanpassingen met ingrijpende beleidswijzigingen zijn een bevoegdheid van de raad en zijn per programma gepresenteerd.

Ook aanpassingen tussen programma's zijn een bevoegdheid van de raad. Waar dit aanpassingen tussen programma's zonder ingrijpende beleidswijzigingen betreft worden deze opgenomen onder de noemer "herijkingen".

Ten behoeve van de inzichtelijkheid zijn op de afzonderlijke programma's ook de administratieve wijzigingen toegelicht. Dit ondanks het feit dat deze per saldo geen effect hebben op het resultaat per programma. In deze najaarsnota betreffen dat onder meer de uitkering dividend Eneco, inclusief toevoeging aan de algemene reserve, en de TOZO-gelden. Laatstgenoemde betreffen ontvangen rijksmiddelen (inkomstenzijde) en de doorbetaling aan de SDD (lastenzijde).

HET FINANCIËEL BEELD

Het financieel beeld voor 2020 bij de door de gemeenteraad vastgestelde begroting 2020 is € 581.102 positief (inclusief effecten septembercirculaire 2020).. Met de raadsbesluiten tot en met de raad van 31 augustus 2020 is dit bijgesteld tot € 147.232 negatief. Tabel 1 laat dit zien

Tabel 2. Financieel beeld 2020 na voorjaarsnota

<i>bedragen in €</i>		
	V/N	jaar 2020
Saldo primaire begroting 2020 (incl. septembercirc. 2019)	V	581.102
Bijstelling tot en met augustus 2020	N	-728.334
Saldo 2020 vóór de najaarsnota 2020	N	-147.232

Na verwerking van de mutaties uit deze najaarsnota komt het voor 2020 verwachte financieel resultaat uit op € 237.099 negatief. Dit is € 89.867 nadeliger dan bij de bijgestelde begroting 2020 werd verwacht. Tabel 2 laat dit zien.

Tabel 2. Financieel beeld 2019 na voorjaarsnota

bedragen in €

	V/N	jaar 2020
Saldo 2020 vóór Najaarsnota 2020	N	-147.232
Financiële gevolgen Najaarsnota 2020	N	-89.867
Saldo 2020 na Najaarsnota 2020	N	-237.099

Tabel 3 laat zien op welke programma's de mutaties uit de najaarsnota plaatsvinden en wat de gevolgen daarvan zijn voor het saldo van die programma's.

Tabel 3. Mutaties najaarsnota 2020 per programma

Totaal saldi programma's	Rekening 2.019	Begroth 2020	Mutaties 2020 (V/N)	Begroth vóór NJN	Mutaties 2020 (N/N)	Bijgestelde begroth 2020
1. Bestuur	-1.925.230	-2.369.527	-149.664	-2.519.191	-	-2.519.191
2. Leven, reizen en documenten	-251.780	-197.420	-50	-197.470	-	-197.470
3. Openbare orde en veiligheid	-1.656.580	-1.680.952	-49.768	-1.730.720	-	-1.730.720
4. Verkeer en vervoer	-1.833.195	-2.247.160	136.144	-2.111.016	-2.800	-2.113.816
5. Ondernemen en bedrijvigheid	375.843	164.215	10.191.796	10.356.011	8.425.480	18.781.491
6. Scholing	-966.341	-1.021.270	87.506	-933.764	19.819	-913.945
7. Samenleven	-1.082.119	-1.145.249	-21.805	-1.167.054	-112.096	-1.279.150
8. Werk en inkomen	-1.118.118	-1.146.984	1.740	-1.145.244	-19.000	-1.164.244
9. Zorg en welzijn	-11.522.825	-12.315.766	30.849	-12.284.917	189.800	-12.095.117
10. Gezondheid en milieu	425.598	564.134	114.475	678.609	-142.073	536.536
11. Bouwen, wonen en gebruiken	-709.555	-554.830	-248.182	-803.012	-25.055	-828.067
12. Woonomgeving	-913.961	-1.014.964	-148.795	-1.163.759	1.750	-1.162.009
Totaal saldi programma's (voor mutaties reserves)	-21.178.264	-22.965.773	9.944.246	-13.021.527	8.335.825	-4.685.702
Algemene dekkingsmiddelen baten	26.349.312	37.083.144	-9.976.835	27.106.309	-	27.106.309
Algemene dekkingsmiddelen lasten	99.090	-183.059	146.791	-36.268	43.066	6.798
Bedrijfsvoering	-4.943.323	-4.835.438	-888.639	-5.724.077	181.074	-5.543.003
Saldo baten en lasten (voor mutaties reserves)	128.635	9.464.992	-1.068.019	8.396.973	8.473.833	16.870.806
Totaal onttrekkingen uit reserves	2.005.748	2.337.096	1.192.824	3.529.920	106.300	3.636.220
Totaal toevoegingen aan reserves	-2.106.345	-11.220.986	-853.139	-12.074.125	-8.670.000	-20.744.125
Begrotingsresultaat (+/- is vd)	28.038	581.102	-728.334	-147.232	-89.867	-237.099

De voornaamste mee-/tegenvallers die het resultaat met € 89.867 beïnvloeden (> € 25.000 en effect op begrotingssaldo) zijn:

Wegen, straten en pleinen

€ 30.000 nadelig (structureel)

Naar aanleiding van klachten over het onkruid op de verharding zijn er extra inspanningen gepleegd om het onkruid te bestrijden. Na het verbod van de chemische bestrijdingsmiddelen een aantal jaren geleden is gekozen voor het mechanisch verwijderen van onkruid (borstelen). Hier zijn toen extra middelen voor beschikbaar gesteld (€ 50.000). Dit bedrag is een raming geweest en blijkt niet toereikend te zijn. Om hetzelfde kwaliteitsniveau te realiseren als voorheen met chemische middelen bereikt werd, is jaarlijks een extra inspanning nodig van € 30.000.

Sportaccommodaties

€ 114.000 nadelig (incidenteel)

Zwembad de Duikelaar

€ 90.000 nadelig (incidenteel)

De nadelige bijstelling bij het zwembad bestaat uit een tweetal onderdelen:

- Minder opbrengsten € 66.000
Vanwege de landelijke maatregelen in verband met het uitbreken van Covid-19 is het zwembad enige tijd gesloten geweest. Hierdoor blijven de opbrengsten van het zwembad (recreatief zwemmen, zwemlessen, groepslessen, huuropbrengsten) achter op de raming
- Hogere energielasten € 24.000
De rijksoverheid wil er zuiniger en efficiënter met energie wordt omgegaan. Daarom heft de overheid belasting over het verbruik van elektriciteit en aardgas. Door de belasting wordt de totaalprijs van energie hoger. Een hogere energieprij kan mensen stimuleren minder energie te gebruiken. De energiebelasting voor aardgas is verhoogt en tegelijkertijd is de

energiebelasting voor elektriciteit verlaagt. De rijksoverheid wil hiermee stimuleren dat vaker wordt gekozen voor elektrische warmteopties, zoals warmtepompen. Of voor duurzame warmteopties, zoals aardwarmte.

Door de reparatie van de vloer in het voorjaar moest het bad afkoelen en opnieuw opgewarmd worden. Daarnaast is het zwembad de zomerperiode open geweest. Ook dit leidt tot extra energiekosten. De stijging is in de najaarsnota 2020 incidenteel meegenomen en wordt bij het opstellen van de perspectiefnota 2022-2025 structureel gezien.

Sporthal De Wielewaal

€ 24.000 nadelig (incidenteel)

Ook bij de sporthallen is, evenals bij het zwembad, sprake van hogere energiekosten.

Sociale Dienst Drechtsteden

€ 30.500 nadelig (incidenteel)

Bijstandsverlening, inkomensvoorziening en subsidies

De eerste bestuursrapportage van de Sociale Dienst Drechtsteden laat vooralsnog een beperkt negatief beeld zien. De gevolgen van de coronacrisis zijn voor de SDD nu nog niet goed in te schatten. Financieel gezien lijkt de impact beperkt. Het effect is afhankelijk van de mate waarin het Rijk de kosten zal vergoeden. Veel zal bekend worden bij de presentatie van de rijksbegroting 2021 op Prinsjesdag. In de eerste bestuursrapportage is daarom alleen een technische doorrekening van de effecten van de eerste vier maanden van het jaar opgenomen. De verhoogde instroom in de bijstand en de teruglopende uitstroom naar werk is al duidelijk zichtbaar na de eerste vier maanden. De rijksvergoeding voor groei van de bijstand wordt gebaseerd op de positieve resultaten uit 2019 (t-1) wat een nadelig effect heeft voor 2020. Door de snel verslechterende economie en coronamaatregelen zijn de apparaatskosten van de Sociale Dienst Drechtsteden gestegen.

Maatwerkvoorzieningen natura immaterieel WMO

De uitvoeringskosten van de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) zijn voor de loketten WMO en klantenservice gestegen als gevolg van een licht toenemende vraag voor maatschappelijke ondersteuning WMO. Dientengevolge zijn ook de uitgaven voor de maatwerkdienstverlening 18+ waaronder huishoudelijke ondersteuning en vervoer licht gestegen.

Service organisatie Jeugd (Burap 1)

€ 55.000 nadelig (structureel)

Door de SOJ is aan de deelnemende gemeenten hun zienswijze gevraagd over de verschillende geschetste scenario's voor de toekomst. De concept begroting 2021 van de SOJ was opgesteld op basis van een scenario (scenario 1) waarbij een ambitieus financieel kader wordt gerealiseerd. De financiële effecten van dit scenario zijn reeds verwerkt in de perspectiefnota 2021-2024. Op basis van de eerste bestuursrapportage van de SOJ is een financiële doorrekening gemaakt, vergelijkbaar met scenario 2b. De totale kosten voor SOJ stijgen daarmee, maar vallen voor de gemeente Hardinxveld-Giessendam door een dalend aandeel relatief mee. Op langere termijn resulteert dit in een positief effect voor Hardinxveld-Giessendam, waarbij ten opzichte van de ramingen in de perspectiefnota 2021-2024 de bijdrage vanaf het begrotingsjaar 2022 daalt. De financiële effecten hiervan worden verwerkt in de programmabegroting 2021-2024. Voor 2020 heeft deze doorrekening een beperkt nadelig effect.

Maatschappelijke agenda

€ 184.000 voordelig (incidenteel)

In 2019 is sprake van een onderbesteding van het flexibel MAG budget ter hoogte van € 209.248. De oorzaken voor deze onderbesteding zijn:- In 2018 was al een groot aantal initiatieven gehonoreerd dat betrekking had op 2019, in totaal voor een bedrag van € 63.490,-. In 2019 is StuwKR8 gestopt met het geven van deze voorschotten. Dit leidt ertoe dat er eenmalig minder MAG-budget is uitbetaald.

- In 2019 was € 35.000 extra MAG-budget beschikbaar vanuit de gemeente, het betrof een overschot vanuit 2018 en 2017. Deze eenmalige meevaller is niet benut.
- StuwKR8 heeft in de begroting 2019 rekening gehouden met initiatieven op het gebied van "informele zorg". Dit was zo'n € 25.000. Geconcludeerd is dat eerst een gezamenlijk en

eensluitend beeld moet worden verkregen met een aantal partners. Daarom zijn nog geen initiatieven gestart.

Volgens afspraak wordt € 25.000 door StuwKR8 meegenomen naar 2021 en toegevoegd aan het flexibel budget. Een bedrag van € 184.248 wordt terugbetaald aan de gemeente.

Maatschappelijke agenda - Dienst Gezondheid en Jeugd (DGJ) € 51.000 voordelig (incidenteel)
Het Algemeen Bestuur van de DG&J heeft op 9 juli 2020 de jaarrekening 2019 vastgesteld. Het positief jaarrekeningresultaat wordt aan de deelnemende gemeenten uitbetaald.

Kosten reiniging € 88.193 nadelig (incidenteel)
Waardlanden is in 2020 geconfronteerd met de behoefte om de bedrijfsvoering te versterken. Dit vloeit onder meer uit de toetreding van de voormalige gemeente Vianen. Dit heeft geresulteerd in een toename van de kosten voor bedrijfsvoering. Daarnaast vallen de verwerkingskosten van het afval hoger uit dan was voorzien. Dit komt onder meer doordat het aantal kilo's restafval hoger uit vanwege de toename van het aanbod.

De kosten voor reiniging worden normaal geëgaliseerd via de voorziening reiniging. Per eind 2019 bedraagt deze voorziening nihil en komen de nadelige effecten ten laste van de exploitatie van de gemeente. Bij het opstellen van de jaarrekening 2020 zal bezien worden of het saldo van de voorziening toereikend is om dit nadeel (deels) op te vangen.

Baten omgevingsvergunningen € 86.400 nadelig (incidenteel)
Op basis van de huidige inzichten moeten de opbrengsten voor 2020 naar beneden worden bijgesteld. De bijstelling komt doordat de opbrengsten voor de korte termijn (2020) vanuit de projecten De Blauwe Zoom en 't Oog later gerealiseerd worden dan voorzien. Ook op langere termijn (2021 en 2022) lijken de opbrengsten lager uit te gaan vallen. Dit onder meer omdat de bestemmingsplanprocedures voor onder andere de Rokerij en de IJzergieterij vertraging hebben opgelopen. Bij de perspectiefnota 2022-2025 zal beoordeeld worden in hoeverre de opbrengsten voor de komende jaren bijgesteld moeten worden.

Burgemeester en wethouders van Hardinxveld-Giessendam, 22 september 2020
de secretaris, de burgemeester,

drs. R. 't Hoen MPM D.A. Heijkoop

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Inventariseren wijze van burgerparticipatie, ontwikkelen instrumenten en afwegen via de participatieladder I Dit onderwerp maakt onderdeel uit van het raadsprogramma. We starten met een inventarisatie welke instrumenten nu al worden ingezet als het gaat om burgerparticipatie en inspraak. De verwachting is dat dit eind 2019 gereed is. Ook beschrijven we hierin tevens de verschillende rollen van de gemeente (gemeenteraad, college, organisatie). Zoals in de gesprekken over het raadsprogramma is afgesproken, gaan we hierbij de participatieladder gebruiken om bewust te kunnen afwegen hoe we initiatieven en maatschappelijke belangen van inwoners, partners en ondernemers kunnen afwegen. De mate van participatie is per onderwerp verschillend.	Inventariseren wijze van burgerparticipatie, ontwikkelen instrumenten en afwegen via de participatieladder I De pilot Buurt Bestuurt is geëvalueerd en afgerond in de huidige vorm. Het is mogelijk om deze als vorm voort te zetten in andere wijken en met verbreding van veiligheid naar sociale en fysieke leefomgeving. De rekenkamer heeft een onderzoek uitgevoerd naar inwoners- en overheidsparticipatie in de periode maart – juli 2020. De conclusies en aanbevelingen worden in september 2020 aan de gemeenteraad gepresenteerd. De aanbevelingen worden meegenomen in het verder verankeren van een werkwijze.
Bijdragen aan doorontwikkeling Drechtsteden en bestuurlijke omgeving Wij dragen actief bij aan de doorontwikkeling van de Drechtsteden zowel op inhoud als bedrijfsvoering. De besluitvorming uit 2019 over de adviezen van de commissie Deetman is de basis voor de uitvoering van de Groeiagenda 2030 en is in 2020 (meervoudig) lokaal bevestigd bij de colleges van burgemeester en wethouders van de zeven gemeenten. Wat Hardinxveld-Giessendam betreft, is de cultuur van de samenwerking doorslaggevend voor het succes van de regionale samenwerking. Dit hebben we aangegeven bij de besluitvorming over de adviezen van de commissie Deetman in 2019. Wij hechten waarde aan een open cultuur van samenwerking en een duidelijke vertaling daarvan in een regionale werkwijze. Daarnaast focussen we op eigenaarschap en heldere rolverdeling. We hebben nadrukkelijk aandacht voor de lokale schaal. In 2020 moet de vertaling van een financiële taakstelling terug te zien zijn in de begroting van de Drechtsteden. Bij de vaststelling van de begroting 2020 van de gemeenschappelijke regeling is een amendement aangenomen. Het Drechttraadvoorstel omvat een verlaging van de begroting van de gemeenschappelijke regeling en van de gemeentelijke bijdragen. Inhoudelijke voorstellen voor de invulling van de taakstelling komen voort uit inventarisaties van de taskforces sociaal en bedrijfsvoering. De uitwerking moet meer zijn dan een opsomming van bezuinigingsmaatregelen. Er moet een stevige basis komen voor een houdbare financiële strategie voor de komende jaren voor ambities, investeringen en innovaties in het gehele sociale domein. Het traject van de bestuurlijke visie wordt in 2020 gestart en vormgegeven. We pakken dit op in samenspraak met de gemeenteraad en maakt onderdeel uit van het raadsprogramma. Daarnaast heeft Hardinxveld in 2020 meer ervaring opgedaan met de samenwerking in de Drechtsteden. Die ervaring is waardevolle input voor onze bestuurlijke visie. Ook in 2020 investeren we in onderlinge relaties met omliggende gemeenten via bestuurlijke overleggen. Naast verbinding op de relatie zoeken we ook naar aanknopingspunten in de inhoudelijke agenda's.	Bijdragen aan doorontwikkeling Drechtsteden en bestuurlijke omgeving In het kader van de toekomst van de regionale samenwerking (uitwerking van de commissie Deetman) zijn in 2020 3 collegeconferenties georganiseerd. Hier is tussen colleges het gesprek gevoerd over de lokale visies op regionale samenwerking. De verdere uitwerking hiervan wordt verwacht tegen het eind van 2020 waarna in 2021 de praktische vertaling kan plaatsvinden, waaronder de aanpassing van de tekst van de gemeenschappelijke regeling.

Bestuurlijke coördinatie Bestuurlijke coördinatie draait om het verbinden van samenleving en bestuur, en daarmee ook de organisatie, aan elkaar. Dit is een continue inzet door de bestuursperiode heen. We zorgen ervoor dat we als gemeente goed op de hoogte zijn van wat er in de samenleving speelt. Dit gebeurt via allerlei contacten (college, gemeenteraad, organisatie). We waarderen maatschappelijke initiatieven en wegen belangen af bij de agendering en uitvoering ervan. Daarnaast dragen Ontmoetingen op locatie (gemeenteraad) en bedrijfsbezoeken (college) bij aan verbindingen in de samenleving.	Bestuurlijke coördinatie Het leggen van verbindingen in de samenleving zowel lokaal en regionaal kreeg in het 1e kwartaal van 2020 een geheel andere invulling door COVID-19. Zoveel mogelijk thuiswerken was en is het adagium van het kabinet. Dit heeft het aantal fysieke bedrijfsbezoeken en andere bestuurlijke overleggen in ieder geval tot aan de zomervakantie praktisch stilgelegd. Daarvoor in de plaats kwam een veelvoud van lokaal en regionaal crisisoverleg met bedrijven, instellingen, verenigingen en inwoners. Veel spontane en gecoördineerde activiteiten zijn ingezet voor het omzien naar elkaar. Wel kwamen er andere vormen van contact en overleg voor in de plaats, binnen de mogelijkheden die het kabinet hiervoor bood. Zo vonden uitgesteld alsnog allerlei activiteiten plaats en zijn sommige activiteiten zoals 75 jaar vrijheid doorgeschoven naar 2021.

MUTATIES

Programma 1. Bestuur

bedragen in €

	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Begroting na wijziging 2020	Mutaties 2020 (NJN)	Bijgestelde begroting 2020
Baten	4.789	0	0	0	0	0
Lasten	1.930.019	2.369.527	149.664	2.519.191	0	2.519.191
Saldo van baten en lasten	-1.925.230	-2.369.527	-149.664	-2.519.191	0	-2.519.191
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-1.925.230	-2.369.527	-149.664	-2.519.191	0	-2.519.191

TOELICHTING

Niet van toepassing.

programma 2 Leven, reizen en documenten

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Professionaliseren van de dienstverlening door een nieuwe website en adequate openingstijden Hiervoor hebben we heldere termijnen en afspraken die terug te vinden zijn voor de inwoners. Op die manier houden we onze dienstverlening continu tegen het licht. Met de komst van de nieuwe website maken we ook een doorontwikkeling in onze (digitale) informatievoorziening. We onderzoeken of er binnen de gemeente behoefte is om producten tegen betaling thuis te bezorgen. Op basis van de uitkomsten wordt het vervolg bepaald, kostendekkendheid is hierbij het uitgangspunt. Verder zullen we blijvend monitoren of de openingstijden passend zijn.	Professionaliseren van de dienstverlening door een nieuwe website en adequate openingstijden Onze website is op 1 augustus 2019 vernieuwd. Dagelijks wordt de website up-to-date gehouden door onze collega's bij communicatie. Op maandag 6 april 2020 is de eerste e-dienst geboorteaangifte live gegaan. Op 31 augustus 2020 is de e-dienst verhuizen live gegaan. Bij deze producten is nu mogelijk om dit thuis te regelen en nog steeds kan dit op kantoor worden afgehandeld. Per 1 oktober 2019 zijn de openingstijden voor de aanvraagbalies van burgerzaken aangepast. Het aantal aanvragen voor producten is de afgelopen jaren wat gedaald. De tijd die vrij gekomen is, wordt benut voor de steeds meer complexe aanvragen die bij team burgerzaken binnen komen. Vanwege Corona hebben we nogmaals aanpassingen gedaan in de openingstijden. Deze wijziging zal wederom worden geëvalueerd. Er wordt op dit moment onderzoek gedaan naar de kosten van thuisbezorgen van producten. Wanneer die bekend zijn, kunnen we bij onze inwoners nagaan of er behoefte is aan thuisbezorging van producten en of men bereid is hiervoor de kosten te betalen. Op 21 november 2019 is fixi live gegaan. Fixi is ons online systeem voor meldingen openbare ruimte. Van 1 januari 2020 tot en met juli 2020 hebben we ruim duizend meldingen binnen gekregen. Dit zijn meldingen variërend van gladheid meldingen tot meldingen van dode dieren of een defecte lantarenpaal. Dit kanaal wordt veel gebruikt door onze inwoners!

MUTATIES

Programma 2. Leven, reizen en documenten

bedragen in €

	Rekening 2019	Begrothg 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Begrothg na wijziging 2020	Mutaties 2020 (NJN)	Bijgestelde begrothg 2020
Baten	212.063	238.090	0	238.090	0	238.090
Lasten	463.843	435.510	50	435.560	0	435.560
Saldo van baten en lasten	-251.780	-197.420	-50	-197.470	0	-197.470
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-251.780	-197.420	-50	-197.470	0	-197.470

TOELICHTING

Niet van toepassing.

programma 3 Openbare orde en veiligheid

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Opstellen en uitvoeren integraal lokaal veiligheidsplan In september 2019 is het ILVP geagendeerd in het Debat & Besluit. Daarna is het ILVP vertaald in een jaarlijks uitvoeringsprogramma, zo ook voor 2020. Naast de drie kernthema's uit het ILVP komen in het uitvoeringsplan ook andere thema's aan de orde: thema's die op dat moment actueel zijn of eerder geplande thema's of (preventie)activiteiten die bijdragen aan het vergroten van het veiligheidsgevoel. Zo werken we er met elkaar aan om het relatieve hoge veiligheidsgevoel in Hardinxveld-Giessendam te kunnen vasthouden en waar mogelijk te verbeteren. Dit doen we door preventie, projectmatige acties of reguliere acties. Daarnaast volgen we actuele wet- en regelgeving en nemen we deel aan projecten in de Veiligheidsregio of Veiligheidshuis.	Opstellen en uitvoeren integraal lokaal veiligheidsplan Het in september 2019 vastgestelde Integraal Lokaal veiligheidsplan is voor 2020/2021 uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Onderstaande activiteiten zijn reeds dit jaar uitgevoerd: • Ondernijningsschouw; • Piramide fitte gemeente in het kader van ondernijning; • Vaststellen beleidsregel gevaarlijke honden; • Campagnemaand senioren en veiligheid; • Samenwerkingsconvenant tussen gemeenten en Buurttoezicht. Daarnaast zijn er verschillende overige activiteiten uitgevoerd die bijdragen aan het vergroten van het veiligheidsgevoel in de gemeente. Zoals de organisatie van de praatjestafel. Bij de uitvoering van bovenstaande activiteiten is samengewerkt met verschillende (veiligheid)partners op lokaal (o.a. politie, Servanda), regionaal (o.a. RIEC en VAR) en landelijk (o.a. CCV) niveau. Het overkoepelende doel van het integraal lokaal veiligheidsplan is om de veiligheid in de gemeente op hetzelfde niveau te houden en waar mogelijk het relatieve veiligheidsgevoel te verbeteren. Voor dit jaar en 2021 zijn hiervoor nog verschillende activiteiten gepland, wel is de coronacrisis hierin een onzeker factor. Maandelijks vindt rapportage plaats over de voortgang van de uitvoering aan de bestuurder.
Opstellen en uitvoering integraal handhavingsbeleid Het beleidsplan Vergunning Toezicht en Handhaving is op 18 juni 2019 vastgesteld door het college. Het beleidsplan is integraal opgesteld voor de Wet Algemene Bepalingen Omgevingswet, Algemene Plaatselijke Verordening en Openbare Orde en Veiligheid. Het VTH-beleidsplan wordt verder uitgewerkt in een jaarlijks op te stellen VTH-uitvoeringsprogramma. Hierin wordt bepaald hoe en waar de capaciteit en middelen ingezet worden om de in het VTH-beleidsplan opgenomen doelen te behalen. In 2020 gaan we het uitvoeringsprogramma voor de eerste keer integraal vaststellen.	Opstellen en uitvoering integraal handhavingsbeleid Op 16 maart jongstleden is de BOA in dienst getreden bij de gemeente Hardinxveld-Giessendam. De BOA zal doormiddel van een 'prioriteiten programma' toezicht gaan uitvoeren op het integraal handhavingsbeleid in samenwerking met de overige in- en externe collega's en partners. Het prioriteiten programma' geeft de BOA-kaders om toezicht en handhaving uit te voeren conform het reeds eerder vastlegde handhavingsbeleid. Daarnaast zullen er in samenwerking met de politie en het RIEC grootschalige gecoördineerde controles worden uitgevoerd, onder andere op het gebied van ondernijning. Maandelijks zal er vanuit Team Veiligheid over de ontwikkelingen worden gerapporteerd.
Stimuleren van evenementen in wijken en buurten Door de veranderende regelgeving met betrekking tot veiligheid bij evenementen is het gewenst om organisatoren van evenementen in een vooroverleg mee te nemen in de gehele procedure. Door aan de voorkant organisaties te informeren, kunnen belemmeringen weg worden genomen. Er is regionaal gewerkt aan een nieuw aanvraagformulier waardoor het eenvoudiger wordt voor organisatoren om een	Stimuleren van evenementen in wijken en buurten Het aanvraagformulier is gegenereerd door de Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid maar voldoet niet aan de wens van onze gemeente. Op dit moment wordt vanuit Team Veiligheid in samenwerking met afdeling communicatie gewerkt aan een helder en duidelijk formulier. In Q1 dit jaar is er door Team Veiligheid een bijeenkomst georganiseerd voor de organisatoren van 'kleine

aanvraag in te dienen waarbij de veiligheid en wet- en regelgeving niet uit het oog wordt verloren. Een aantal gemeenten binnen de regio hebben afgelopen jaar een pilot gedraaid met het nieuwe aanvraagformulier. De ervaringen worden in het najaar van 2019 geëvalueerd. Na de evaluatie willen we in 2020 het formulier ook voor Hardinxveld-Giessendam gaan gebruiken. Ondertussen wordt door de Regiegroep evenementen gewerkt aan een regionaal schouwformulier en evaluatieformulier. In 2020 zullen deze formulieren bij een aantal gemeenten worden uitgetoetst en geëvalueerd. Wij zullen deze formulieren na de evaluatie gaan invoeren.	evenementen'. De in Q1 geplande bijeenkomst voor organisatoren 'grote evenementen' is vanwege corona uitgesteld tot nader orde. Ondanks de gevolgen van de coronacrisis is nog steeds persoonlijk contact met organisatoren van evenementen. Dit vanuit het aspect van dienstverlening rondom de mogelijkheden voor het organiseren van evenementen.
--	--

MUTATIES

Programma 3. Openbare orde en veiligheid

bedragen in €

	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Begroting na wijziging 2020	Mutaties 2020 (NJN)	Bijgestelde begroting 2020
Baten	14.062	9.800	0	9.800	0	9.800
Lasten	1.670.642	1.690.752	49.768	1.740.520	0	1.740.520
Saldo van baten en lasten	-1.656.580	-1.680.952	-49.768	-1.730.720	0	-1.730.720
Toevoeging aan reserves	65.000	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	16.200	81.200	0	81.200	0	81.200
Resultaat	-1.705.380	-1.599.752	-49.768	-1.649.520	0	-1.649.520

TOELICHTING

Niet van toepassing.

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Verbeteren van de verkeersveiligheid We gaan door met het duurzaam veilig inrichten van onze wegen, waarbij we omwonenden blijven betrekken.	Verbeteren van de verkeersveiligheid Op het moment dat we wegen herinrichten, zullen we dat doen volgens de richtlijnen van Duurzaam Veilig Verkeer.
Bereikbaarheid: verminderen sluipverkeer, lobby, OV, snelfietsroute Hiertoe gaan we in overleg met Rijkswaterstaat en politie om maatregelen te onderzoeken om sluipverkeer te ontmoedigen. Wij voeren de lobby A15 waarbij wij insteken op de bereikbaarheid van Hardinxveld-Giessendam. We zetten in op een halte van de waterbus in Hardinxveld-Giessendam. Keuzemogelijkheden in het openbaar vervoer zorgen voor een beter bereikbare gemeente. Op initiatief van de provincie wordt onderzocht of de fietsroute tussen Sliedrecht en Gorinchem, aansluitend op de bestaande snelfietsroute die vanaf Papendrecht komend stopt bij Sliedrecht, zodanig verbeterd en aangevuld kan worden dat sprake is van een snelfietsroute. Het doel is om fietsers een comfortabele en snelle route te bieden als alternatief voor woon-werkverkeer met de auto. De hoogte van de gemeentelijke bijdrage in de kosten is nog niet bekend. De bestaande veerdienst wordt verduurzaamd door de inzet van twee elektrisch aangedreven schepen. De oeververbinding met Werkendam (gemeente Altena) is daardoor verzekerd. Hiervoor moet wel de steiger worden aangepast dan wel vernieuwd.	Bereikbaarheid: verminderen sluipverkeer, lobby, OV, snelfietsroute In regionaal verband hebben we een onderzoek gedaan om het sluipverkeer in kaart te brengen en oplossingsrichtingen te bepalen. Met politie en buurgemeenten is overleg nodig welke maatregelen geschikt zijn om sluipverkeer te ontmoedigen. We blijven de lobby A15 actief volgen waarbij wij insteken op de bereikbaarheid van Hardinxveld-Giessendam. We zijn vertegenwoordigd in de Bestuurlijke Advies Groep. We zetten in op een halte van de waterbus in Hardinxveld-Giessendam. De aanbesteding voor een nieuw voetveer dat de gemeenten Gorinchem-Altena-Hardinxveld-Giessendam verbindt is gestart. Keuzemogelijkheden in het openbaar vervoer zorgen voor een beter bereikbare gemeente. Ook een snelle en comfortabele fietsroute als aantrekkelijk alternatief zal bijdrage aan een betere bereikbaarheid van de gemeente.
Baggerplan Door het uitvoeren van het baggerplan brengen we de diepte van de watergangen weer op orde wat onder andere zorgt voor een goede afstroming van het regenwater.	Baggerplan Het baggerplan is gereed gekomen in 2019 en in 2020 vastgesteld door het college. Het betreft een baggercyclus van 2021-2024. In het plan zijn het ambitie niveau en de benodigde middelen opgenomen.
Verhogen kwaliteit straatbeeld Ingezet wordt op verhoging van de kwaliteit van het straatbeeld. De onderhoudskwaliteit zal voor de buitenruimte vastgesteld worden. Beheerplannen worden regelmatig geactualiseerd. Bij de uitwerking van plannen wordt nagegaan hoe de kwaliteit van het straatbeeld verhoogd kan worden.	Verhogen kwaliteit straatbeeld Er wordt dit jaar gewerkt aan het invoeren van het regionale beheerpakket Gisib. Oplevering is voorzien voor eind van het jaar. Gisib vormt de basis voor actualisatie van de beheerplannen, die de komende jaren geactualiseerd worden. In deze plannen krijgt verhoging van de kwaliteit van het straatbeeld een plaats.
Dijkverbetering in combinatie met de Rokerij Bij de ontwikkeling van het plan de Rokerij willen wij ruimte vrijhouden voor de aanleg van voet- en fietspaden. Zodra er weer sprake is van een dijkversterkingsproject, zal de wens voor een breder profiel ingebracht worden om werk met werk te kunnen maken. Er is nog geen onderbouwd inzicht en planning bekend van dijkversterking. Vooruitlopend hierop zal onderzocht worden of gelijktijdig met de realisatie van het plan De Rokerij een voetpad aangelegd kan worden over dit gedeelte. Het is nog niet duidelijk of daarvoor extra grondverzet nodig is. Hiervoor zijn nog geen middelen opgenomen.	Dijkverbetering in combinatie met de Rokerij In de planontwikkeling is een ruimtereservering opgenomen voor een mogelijke verbreding van de weg op de dijk. Verder onderzoek naar de mogelijkheden van de aanleg van een voetpad is nog niet aan de orde.

Verbreding en herinrichting Spoorweg De Spoorweg is buiten de bebouwde kom in eigendom en beheer van het Waterschap. Met het Waterschap wordt gesproken over de overdracht van dit deel van de Spoorweg. Parallel aan de planontwikkeling van 't het Oog wordt de ombouw van de Spoorweg meegenomen. De kosten van de verbreding en de herinrichting van de Spoorweg, van de Zwijskade tot aan de bebouwde komgrens van de wijk Over 't Spoor worden geschat op € 3 miljoen. Voor het deel ter hoogte van het bedrijventerrein is € 250.000 opgenomen in de grondexploitatie. Voorstel is om de weg gefaseerd aan te leggen. De 1e fase in 2022 na gereed komen bedrijventerrein, 2e fase in 2023 na gereed komen woonwijk en de laatste fase indien 't Oog nog verder ontwikkeld wordt. Dit is in ieder geval niet voor 2025. Indien 't Oog verder ontwikkeld wordt, zal rekening gehouden dienen te worden met de investering gepland na 2025. In deze begroting is rekening gehouden met een investeringsbedrag van € 390.000 (€ 640.000 -/- € 250.000 bijdrage vanuit grondexploitatie) in 2022 en voor 2023 is een investeringsbedrag opgenomen van € 800.000.	Verbreding en herinrichting Spoorweg In het landschapsplan voor het Oog wordt een visie voor de toekomstige vormgeving en inrichting van de Spoorweg meegenomen. Voor het gedeelte ter hoogte van het bedrijventerrein wordt het ontwerp dit jaar verder uitgewerkt. Voor dit deel is subsidie toegezegd, om een vrijliggend fietspad aan te kunnen leggen. De planning is om dit deel in 2021 te realiseren. Het overige deel van de Spoorweg is nog niet gepland.
Beheerplan kunstwerken Om een goed inzicht te krijgen in de onderhoudsbehoefte voor de civiele kunstwerken op de korte- en lange termijn wordt een beheerplan opgesteld, waarin rekening wordt gehouden met ambities op het gebied van kwaliteit en duurzaamheid. Met het beheerplan wordt een uitvoerings- en vervangingsprogramma opgesteld. Besluitvorming hierover is gepland voor eind 2019.	Beheerplan kunstwerken Er is een start gemaakt met het beheerplan. De kunstwerken zijn geïnventariseerd. De vertaling naar een beleids- en beheerplan wordt in 2021 uitgevoerd en in 2022 afgerond.

MUTATIES

Programma 4. Verkeer en vervoer

bedragen in €

	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Begroting na wijziging 2020	Mutaties 2020 (NJN)	Bijgestelde begroting 2020
Baten	291.823	133.068	3.500	136.568	17.190	153.758
Lasten	2.125.018	2.380.228	-132.644	2.247.584	19.990	2.267.574
Saldo van baten en lasten	-1.833.195	-2.247.160	136.144	-2.111.016	-2.800	-2.113.816
Toevoeging aan reserves	673.900	615.400	0	615.400	12.000	627.400
Onttrekking aan reserves	597.492	773.211	-113.052	660.159	0	660.159
Resultaat	-1.909.603	-2.089.349	23.092	-2.066.257	-14.800	-2.081.057

Programma 4. Verkeer en vervoer

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2020 (NJN)
Herijkingen	Wegen, straten en pleinen	V	6.010
Bijstellingen	Havens, vaarten, kaden en sluizen	V	17.190
	Waterlossingen en sloten	N	-8.000
	Wegen, straten en pleinen	N	-30.000
Adm. wijzigingen reserves	Gladheidsbestrijding	V	12.000
	Wegen, straten en pleinen RES	N	-12.000
		N	-14.800

TOELICHTING

Havens, vaarten, kaden en sluizen

€ 17.190 voordelig (incidenteel)

Vorig jaar (2019) is schade ontstaan aan een van de meerpalen. Dit heeft toen geleid tot niet voorziene extra kosten. Dit jaar is de uitkering van de verzekering ontvangen, dit geeft een eenmalig voordeel.

Wegen, straten en pleinen

€ 30.000 nadelig (structureel)

Naar aanleiding van klachten over het onkruid op de verharding zijn er extra inspanningen gepleegd om het onkruid te bestrijden. Na het verbod van de chemische bestrijdingsmiddelen een aantal jaren geleden is gekozen voor het mechanisch verwijderen van onkruid (borstelen). Hier zijn toen extra middelen voor beschikbaar gesteld (€ 50.000). Dit bedrag is een raming geweest en blijkt niet toereikend te zijn. Om hetzelfde kwaliteitsniveau te realiseren als voorheen met chemische middelen bereikt werd, is jaarlijks een extra inspanning nodig van € 30.000.

Administratieve wijziging reserve - Gladheidsbestrijding

€ 12.000 voordelig (incidenteel)

Toevoegen aan reserve budgetoverheveling

In 2020 is € 12.000 budget beschikbaar voor strooizout. De voorraad is nog voldoende waardoor dit jaar geen zout wordt aangeschaft. In 2021 zal naar verwachting wel strooizout benodigd zijn maar is geen budget beschikbaar, daarom wordt het budget van 2020 doorgeschoven naar 2021.

programma 5 Ondernemen en bedrijvigheid

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Het versterken van de lokale economie waaronder ZZP'ers Hiervoor zetten we in op bewustwording onder en communicatie met lokale ondernemers. We onderzoeken tevens of de lijst met gemeentelijke opdrachten (naast de infrawerken) kan worden uitgebreid en gepubliceerd zodat het lokale bedrijfsleven kan meedingen in aanbestedingstrajecten. Bij ZZP'ers zetten we in op lokale best practices om de groep te organiseren en de goede voorbeelden toe te lichten. We maken lokaal ook gebruik van de mogelijkheden die de regio biedt. Zo stimuleert het MKB-katalysatorfonds innovatiekracht en geeft startende ondernemers een duwtje in de rug.	Het versterken van de lokale economie waaronder ZZP'ers Gezamenlijk met de gemeente Sliedrecht zijn er inmiddels twee bijeenkomsten voor zzp-ers georganiseerd welke door de aanwezigen positief worden ervaren. Er is ingezet op bewustwording en communicatie met lokale ondernemers. We onderzoeken tevens of de lijst met gemeentelijke opdrachten (naast de infrawerken) kan worden uitgebreid en gepubliceerd zodat het lokale bedrijfsleven kan meedingen in aanbestedingstrajecten. Bij ZZP'ers zetten we in op lokale "best practices" om de groep te organiseren en de goede voorbeelden toe te lichten. De gemeente Hardinxveld-Giessendam hanteert voor aanbestedingen een beleid dat binnen de Drechtsteden wordt toegepast. Dit beleid omvat de kaders en richtlijnen voor de inkoopactiviteiten. Hierbij valt te denken aan procedures en hulpmiddelen inkoopprocessen. Ook de algemene inkoopvoorwaarden maken onderdeel uit van het aanbestedingsbeleid. Binnen de kaders van het beleid streven wij ernaar om de lokale economie zoveel mogelijk te stimuleren. Het aanbestedingsbeleid is te vinden op de gemeentelijke website.
Verlevendiging van het centrum Op dit moment onderzoekt Parktrust de mogelijkheden voor het oprichten van een BIZ. De stemming hierover zal medio november 2019 plaatsvinden. Mocht de uitslag positief zijn dan zullen begin 2020 financiële middelen beschikbaar komen voor het tot uitvoer brengen van hun begrotingsplan welke ten gunste kan komen aan het verlevendigen van het centrum.	Verlevendiging van het centrum Het onderzoek naar de BIZ en eventueel oprichten hiervan is afgerond. De uitslag van de stemming was negatief en hiermee is de BIZ van de baan. Er is een begin gemaakt met het onderzoeken naar een mogelijk alternatief.
Behoud van jongeren in de gemeente door aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt We werken samen met onderwijs aan een concreet opleidingstraject op (V)MBO-niveau in de maritieme sector. Deze opleiding zal hoogstwaarschijnlijk van start gaan in september 2020. Ook organiseren we met onderwijs en bedrijfsleven de techniekroute en participeren wij jaarlijks in Alblasserwaard On Stage.	Behoud van jongeren in de gemeente door aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt Eerder tekenden we de intentieovereenkomst tussen gemeente, scholen en maritieme bedrijven om een maritieme opleiding te starten. In september 2020 was het zo ver en zijn de mbo-opleidingen daadwerkelijk gestart. Het betreft de opleiding Scheepsmetaalbewerker BOL/BBL en Scheepsbouwer (BBL) verzorgd door het Da Vinci College en Gilde Vakcollege Daarnaast participeerden we dit jaar ook weer in Alblasserwaard On Stage. Er werd ook een digitale variant uitgewerkt, namelijk 'vmbo online'. De Techniekroute kon door Corona helaas niet doorgaan.
MKB-katalysatorfonds In 2019 hebben we € 5.000 in het fonds gestort. Voor de periode 2020-2023 wordt voorgesteld om eenmalig € 30.000 beschikbaar te stellen. Deze storting hebben we ten laste van	MKB-katalysatorfonds Bij de overgang naar Drechtsteden in 2018 zijn wij ook aangesloten bij het MKB-katalysatorfonds. Het fonds stimuleert innovatiekracht in de regio en geeft startende

2019 gebracht.

ondernemers een duwtje in de rug.

MUTATIES

Programma 5. Ondernemen en bedrijvigheid

bedragen in €

	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Begroting na wijziging 2020	Mutaties 2020 (NJN)	Bijgestelde begroting 2020
Baten	628.114	478.824	10.182.000	10.660.824	8.414.000	19.074.824
Lasten	252.271	314.609	-9.796	304.813	-11.480	293.333
Saldo van baten en lasten	375.843	164.215	10.191.796	10.356.011	8.425.480	18.781.491
Toevoeging aan reserves	25.000	0	10.000.000	10.000.000	8.418.000	18.418.000
Onttrekking aan reserves	0	25.000	0	25.000	0	25.000
Resultaat	350.843	189.215	191.796	381.011	7.480	388.491

Programma 5. Ondernemen en bedrijvigheid

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2020 (NJN)
Bijstellingen	Opbrengst markten	N	-4.000
Adm. wijzigingen reserves	Deelneming in nutsbedrijven	V	8.418.000
	Deelneming in nutsbedrijven RES	N	-8.418.000
Act. kap. lasten 2020-2024	Bedrijventerreinen	V	11.480
		V	7.480

TOELICHTING

Administratieve wijziging reserve - Deelneming nutsbedrijven

€ 8.418.000 voordelig (incidenteel)

Toevoegen aan algemene reserve

Op 23 januari 2020 heeft de raad ingestemd met de verkoop van de aandelen van Eneco aan Diamand Chubu Europe B.V., de kopende entiteit van Mitsubishi Corporation en Chubu Electric Power Inc. voor € 18 miljoen. De aandelenoverdracht heeft op 24 maart 2020 plaatsgevonden en heeft uiteindelijk geresulteerd in een verkoopopbrengst van € 18.418.685,42. In de begroting 2020-2023 is het 1e deel van de aandelenverkoop (€ 10 miljoen) bestemd.

In de Ontmoeting van 10 september jl. is de bestemming van het 2e deel (€ 8,4 miljoen) besproken en is aangegeven dat dit bedrag toegevoegd wordt aan de algemene reserve, waarbij de volgende nadere verdeling wordt gehanteerd:

1. Eigen vermogen	€	176
2. Instellen investeringsfonds	€	1.650
3. Toevoeging algemene reserve/nader te bestemmen	€	6.592

In de begroting 2021-2024 zal onderdeel 2 (instellen investeringsfonds) worden verwerkt. Bij onderdeel 3 vindt nadere bestemming via de reguliere P&C-cyclus of aparte raadsvoorstellen plaats. Voor de bijstelling via de najaarsnota 2020 betekent dit dat de extra opbrengst van € 8,4 wordt verwerkt inclusief gelijktijdige toevoeging aan de algemene reserve. Per saldo heeft dit daarmee een nihil effect op het resultaat.

Actualisatie kapitaallasten

€ 11.480 voordelig (structureel)

Zie hiervoor de toelichting opgenomen in Programma 14 Bedrijfsvoering.

programma 6 Scholing

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Tijdelijke huisvesting Regenboog Als oplossing voor het ruimtegebrek bij de Regenboogschool stellen we middelen beschikbaar voor een noodlokaal. Grenzend aan de Regenboogschool is ruimte gevonden om een dergelijke unit te plaatsen.	Tijdelijke huisvesting Regenboog De tijdelijke huisvesting Regenboog is omgezet in een permanente voorziening. In 2019 zijn middelen beschikbaar gesteld om de groei en ruimte-gebrek van de Regenboog op te vangen. Aangezien de groei van structurele aard lijkt te zijn, is deze toekenning omgezet in een permanente uitbreiding aan de achterkant van het gebouw.
Gezamenlijke nieuwbouw Driemaster – Ichthus op de Pietersweer	Gezamenlijke nieuwbouw Driemaster – Ichthus op de Pietersweer Gesprekken over een gezamenlijke nieuwbouw op de Pietersweer zijn gestrand. Deze herfst zal met de beide schoolbesturen besproken worden wat hun toekomstplannen zijn. Verschillende scenario's zullen worden verkend.

MUTATIES

Programma 6. Scholing

bedragen in €

	Rekening 2019	Begrothg 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Begrothg na wijziging 2020	Mutaties 2020 (NJN)	Bijgestelde begrothg 2020
Baten	199.481	175.705	24.550	200.255	0	200.255
Lasten	1.165.823	1.196.975	-62.956	1.134.019	-19.819	1.114.200
Saldo van baten en lasten	-966.341	-1.021.270	87.506	-933.764	19.819	-913.945
Toevoeging aan reserves	20.403	30.403	0	30.403	0	30.403
Onttrekking aan reserves	25.164	80.538	-16.491	64.047	0	64.047
Resultaat	-961.580	-971.135	71.015	-900.120	19.819	-880.301

Programma 6. Scholing

	voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2020 (NJN)
Bijstellingen	V	20.000
Act. kap. lasten 2020-2024	V	4.319
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	N	-4.500
	V	19.819

TOELICHTING

Leerlingenvervoer

€ 20.000 voordelig (incidenteel)

In het leerlingenvervoer zijn er altijd een aantal duurdere ritten. Meestal heeft dit te maken met afstand. Een schooljaar is afwijkend van een kalenderjaar. Het is daarom soms moeilijk in te schatten of er een duurdere rit bij komt of af gaat en of kinderen met een verre bestemming vanwege een handicap wel alle dagen naar school gaan. Nu we inzicht hebben in het nieuwe schooljaar, zien we dat we hier op voorhand teveel hebben begroot. Leerlingenvervoer is een open einde regeling en dat kan op elk moment in een jaar wijzigen. Maar meestal gebeurt dat rond de wisseling van een schooljaar.

programma 7 Samenleven

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Sport en bewegen via MAG en Sportagenda Samen met de betrokken partners zetten wij sport in Hardinxveld-Giessendam op de kaart. Wij doen dit door uitvoering te geven aan de Maatschappelijke Agenda en de Sportagenda, die samen het totale Sportbeleid vormen. Ook zijn we voornemens een sportakkoord te sluiten tussen de sportverenigingen, scholen, welzijnsorganisatie, andere maatschappelijke partners en de gemeente. Met dit Sportakkoord willen we bereiken dat iedereen plezier in sport kan hebben. Hiervoor wordt een sportformateur aangesteld.	Sport en bewegen via MAG en Sportagenda In 2020 zetten we de uitvoering van het totale sportbeleid voort. In maart werd het lokaal Sportakkoord "Beweeg mee(r)!" door het college vastgesteld. Middels het uitvoeringsbudget van het Sportakkoord wordt ingezet op inclusief sport en bewegen, van jongs af aan vaardig bewegen, een positieve sportcultuur en het bevorderen van de samenwerking tussen partijen. Maar liefst 25 partners maakten hun steun kenbaar door het sportakkoord te ondertekenen. In samenspraak met de sportverenigingen zijn de MAG-spelregels aangepast. In plaats van deels een vaste MAG-bijdrage per lid, kunnen sportverenigingen nu eenmaal per jaar een MAG-aanvraag doen voor hun reguliere activiteiten die vallen binnen de thema's van het Sportakkoord en de MAG. De verbinding tussen sportverenigingen, gemeente en welzijnsorganisatie is in 2020 intensiever geworden. Partijen weten elkaar inmiddels goed te vinden. Vanwege COVID-19 zijn dit jaar veel activiteiten afgelast. In aangepaste vorm hebben we invulling gegeven aan de Nationale Sportweek in september. Hierbij zetten we sportprestaties in het zonnetje.
Verbeteren zwemvaardigheid jeugd tot 12 jaar Met een inventarisatie brengen wij de huidige zwemvaardigheid onder de jeugd in beeld. Op basis hiervan zetten wij samen met de betrokken partners in op initiatieven om belemmeringen voor het behalen van een zwemdiploma van onze jeugd tot 12 jaar zoveel als mogelijk op te heffen.	Verbeteren zwemvaardigheid jeugd tot 12 jaar In het 1^e kwartaal 2020 maakten we plannen om het behalen van een zwemdiploma van onze jeugd tot 12 jaar te bevorderen. Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden op de basisscholen. Door restauratie aan de zwembadvloer en COVID-19 maatregelen konden deze plannen geen doorgang vinden. De werkafspraken worden op een later moment hervat.
Keuze in beheersvorm sporthallen Appelgaard en Wielewaal De komende periode wordt een keuze gemaakt in het al dan niet overdragen naar de verenigingen. Hierbij wordt ook gekeken naar de (financiële) risico's, het draagvlak bij verenigingen, gebruikers en omwonenden van de sporthallen. Een keuze voor een andere beheersvorm van de sporthallen kan leiden tot ruimtelijke vraagstukken.	Keuze in beheersvorm sporthallen Appelgaard en Wielewaal Al enkele jaren speelt het idee om de sporthallen Appelgaard en Wielewaal te privatiseren. Een combinatie van sporthal (Appelgaard) en korfbalvelden, in eigen beheer van Vriendenschaar, is voor de vereniging het ideale scenario. In 2020 is onderzocht of het ruimtelijk haalbaar is om de korfbalvelden te verplaatsen van de Sluisweg naar de Bellefleur (locatie Appelgaard). De aanleg van korfbalvelden nabij de Appelgaard blijkt stedenbouwkundig en civieltechnisch niet haalbaar te zijn. Vervolgonderzoek naar privatisering zal zich daarom uitsluitend richten op de Wielewaal.
Beoordeling particulier initiatief buitenzwembad Eerder is een intentieovereenkomst gesloten voor een indoorspeeltuin, in combinatie met een horecavoorziening en de inrichting/exploitatie van het buitenzwembad, op het terrein van zwembad "De Duikelaar. Na diverse verkenningen – zowel door gemeente als marktpartijen - hebben initiatiefnemers en de	Beoordeling particulier initiatief buitenzwembad Door het OnderzoeksCentrum Dordrecht is in relatie tot een buitenbad een onderzoek uitgevoerd onder de inwoners van de gemeente. De gemeenteraad is in dit traject betrokken. De onderzoeksresultaten worden momenteel verwerkt door OCD en vervolgens aan college en

potentiele ontwikkelaar/bouwer zich teruggetrokken. Inmiddels heeft zich een nieuwe initiatiefnemer gemeld waarmee een intentieovereenkomst wordt gesloten. In het kader van deze overeenkomst vindt opnieuw een oriëntatie plaats vanuit de markt voor een invulling van het zwembadterrein. Mogelijke combinaties van functies worden daarbij onderzocht, waarvan een buitenbad onderdeel uitmaakt.	gemeenteraad gepresenteerd. Daarna start tezamen met de initiatiefnemers het ruimtelijke vervolgtraject te beginnen met het opstellen van een Programma van Eisen gevolgd door een inrichtingsplan. Bij consensus over privaatrechtelijke en publiekrechtelijke uitgangspunten start een planprocedure.
Samenhangend aanbod dagrecreatie Er komt een startnotitie voor het college om richting te bepalen voor dit onderwerp. We zullen partijen uit de samenleving hierover bevragen. We bekijken o.a. de reeds bestaande (lokale en regionale) wandel- en (snel)fietsroutes. De mogelijkheden van het natuur- en recreatiegebied 'Giessenzoom' zullen hierin worden meegenomen. Bij de ontwikkeling van nieuwe gebieden zoals 't Oog worden de mogelijkheden om te verblijven, wandelen, fietsen en recreëren onderzocht.	Samenhangend aanbod dagrecreatie In 2020 is de lokale economische visie vastgesteld. Hierin is ook een onderdeel opgenomen over dagrecreatie. Op dit moment wordt gekeken hoe we uitvoering kunnen geven aan deze vastgestelde visie.
Vergroten toegankelijkheid cultuurhistorie en – erfgoed Voor activiteiten kan door diverse partijen een beroep op de MAG worden gedaan. We brengen de gemeentelijke kunstwerken in kaart, zowel in de openbare ruimte als binnen het gemeentehuis. Ook onderzoeken we hoe we meer aandacht kunnen krijgen voor zowel de immateriële als materiële cultuurhistorie.	Vergroten toegankelijkheid cultuurhistorie en – erfgoed In de afgelopen periode heeft dit onderwerp vanuit de gemeente zo goed als stilgelegen. De MAG partners zijn samen begonnen om een cultuurplatform op te richten. Ook dat ligt nu stil. Wel zijn de afzonderlijke organisaties bezig om de cultuurhistorie en –erfgoed op hun manier onder de aandacht te brengen. Zij ontvangen hiervoor een MAGbijdrage.
Verbeteren en aanleggen speel- en ontmoetingsplekken Speelplekken moedigen aan om te bewegen en stimuleren sociale ontmoetingen. Om dit te bereiken zullen de ambities en middelen van het speelruimteplan beter op elkaar afgestemd worden. We gaan door met de uitvoering van het speelruimteplan, waarmee we de leefomgeving verrijken met speelplekken, nieuwe speelplekken en speelvelden realiseren, en ontmoetingsplekken voor de oudere jeugd aanleggen en verbeteren.	Verbeteren en aanleggen speel- en ontmoetingsplekken In het door het college van burgemeester en wethouders vastgestelde uitvoeringsplan voor 2012 en volgende jaren is invulling gegeven aan de opdracht uit het raadsbesluit om de uitvoering en de kosten te spreiden over de onderdelen: reguliere vervanging en onderhoud, achterstand en aanpassing/vernieuwing. Jaarlijks wordt een uitvoeringsplan opgesteld waarin de planning wordt gevolgd en eventuele afwijkingen hierop worden gemotiveerd en wordt gemonitord of de planningen worden gehaald.

MUTATIES

Programma 7. Samenleven

bedragen in €

	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Begroting na wijziging 2020	Mutaties 2020 (NJN)	Bijgestelde begroting 2020
Baten	818.882	723.762	-4.200	719.562	5.318	724.880
Lasten	1.901.001	1.869.011	17.605	1.886.616	117.414	2.004.030
Saldo van baten en lasten	-1.082.119	-1.145.249	-21.805	-1.167.054	-112.096	-1.279.150
Toevoeging aan reserves	181.431	181.431	0	181.431	0	181.431
Onttrekking aan reserves	185.555	235.796	-5.000	230.796	0	230.796
Resultaat	-1.077.995	-1.090.884	-26.805	-1.117.689	-112.096	-1.229.785

Programma 7. Samenleven

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2020 (NJN)
Bijstellingen	Sportvelden	V	2.000
	Zwembad De Duikelaar	N	-90.000
	Sporthal De Wielewaal (exploitatie)	N	-24.000
Administratieve correcties	Hogere BTW-last Sport	N	-69.318
	Rijksbijdrage SPUK-regeling	V	69.318
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000, per saldo		N	-96
		N	-112.096

TOELICHTING

Zwembad de Duikelaar

€ 90.000 nadelig (incidenteel)

De nadelige bijstelling bij het zwembad bestaat uit een tweetal onderdelen:

- Minder opbrengsten € 66.000
Vanwege de landelijke maatregelen in verband met het uitbreken van Covid-19 is het zwembad enige tijd gesloten geweest. Hierdoor blijven de opbrengsten van het zwembad (recreatief zwemmen, zwemlessen, groepslessen, huuropbrengsten) achter op de raming
- Hogere energielasten € 24.000
De rijksoverheid wil dat er zuiniger en efficiënter met energie wordt omgegaan. Daarom heft de overheid belasting over het verbruik van elektriciteit en aardgas. Door de belasting wordt de totaalprijs van energie hoger. Een hogere energieprijs kan mensen stimuleren minder energie te gebruiken. De energiebelasting voor aardgas is verhoogd en tegelijkertijd is de energiebelasting voor elektriciteit verlaagd. De rijksoverheid wil hiermee stimuleren dat vaker wordt gekozen voor elektrische warmteopties, zoals warmtepompen. Of voor duurzame warmteopties, zoals aardwarmte.
Door de reparatie van de vloer in het voorjaar moest het bad afkoelen en opnieuw opgewarmd worden. Daarnaast is het zwembad de zomerperiode open geweest. Ook dit leidt tot extra energiekosten. De stijging is in de najaarsnota 2020 incidenteel meegenomen en wordt bij het opstellen van de perspectiefnota 2022-2025 structureel gezien.

Sporthal De Wielewaal

€ 24.000 nadelig (incidenteel)

Ook bij de sporthallen is, evenals bij het zwembad, sprake van hogere energiekosten.

Hogere BTW-last Sport en rijksbijdrage SPUK-regeling

€ - (geen effect)

Met ingang van 2019 is de BTW op de sportaccommodaties niet meer aftrekbaar. Dat betekent dat de kosten hoger zijn. In de ramingen voor 2020 is uitgegaan van bedragen exclusief BTW. Dit omdat de toekenning van de regeling pas in de loop van het jaar bekend is geworden. Voor het aandeel dat het sport betreft worden de kosten thans inclusief BTW geraamd en staat daar de subsidie tegenover.

Voor een gedeelte van de overhead, dat betrekking heeft op toerekening aan sport, wordt ook een deel aan subsidie toegerekend (programma bedrijfsvoering). De toerekening is echter complexer en wordt via de slotwijziging (administratieve wijziging) verwerkt.

programma 8 Werk en inkomen

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Arbeidsparticipatie: verbinding SDD, lokaal en sociaal team We leggen verbinding tussen de SDD (Baanbrekend Drechtsteden), de lokale werkgevers en het sociaal team. We benutten de kracht van lokale netwerken en ondernemers. Daarnaast creëren we participatieplekken (voor inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt), zodat iedereen in HG naar vermogen kan participeren. In het openbaar groen leiden we mensen op naar regulier werk. Bij inwoners waar de grens aan mogelijkheden blijvend bereikt is, is investeren op participeren niet zinvol. Hiervoor is echter wel eerst een scherpe analyse van het bijstandsbestand noodzakelijk.	Arbeidsparticipatie: verbinding SDD, lokaal en sociaal team De verbinding tussen SDD, lokale werkgevers en sociaal team is een punt dat blijvend de aandacht heeft. Ervaring is dat men elkaar steeds beter weet te vinden. Eerder creëerden we in Hardinxveld-Giessendam verschillende participatieplekken. Door gesprekken te voeren met inwoners die in aanmerking komen voor deze plekken, zijn verschillende matches ontstaan. Door corona lag de werving voor nieuwe participanten stil. Dit wordt zo snel mogelijk weer opgepakt wanneer de omstandigheden dit toelaten. De achtergrond van inwoners in het bijstandsbestand is beter in beeld. Hierdoor kunnen we gericht middelen inzetten. Een voorbeeld hiervan is de start van de pilot Taal & Participatie, waarbij een groep statushouders taallessen krijgt en stage en/of vrijwilligerswerk doet in een taalrijke omgeving. De effecten van Corona op bijstandsbestand volgen we nauwlettend.
Integratie en naar vermogen participeren We zorgen ervoor dat afstemming plaatsvindt tussen de SDD (Baanbrekend Drechtsteden), Vluchtelingenwerk en andere maatschappelijke partners. De inzet richt zich onder meer op cultuurintegratie, participatie en taal. Hierbij wordt maatwerk geboden, waar dat nodig is. Hierdoor kunnen inwoners sneller aan het werk. Daarbij betrekken we de lokale werkgevers en netwerken. Ook bereiden we ons voor op de aangekondigde wetswijziging Veranderopgave Inburgering (VOI). Deze wet treedt naar verwachting in 2021 in werking. In de beoogde wet worden verschillende taken op het gebied van inburgering bij lokale gemeenten belegd. Hierdoor ontstaan er meer sturingsmogelijkheden op inburgering.	Integratie en naar vermogen participeren De afstemming tussen SDD, Baanbrekend en Vluchtelingenwerk vond dit jaar o.a. plaats rondom de jobcoaching voor statushouders. Indien passend werd ook doorverwezen naar het aanbod van Servanda en de Bibliotheek AanZet. Een van de dingen in het kader van de nieuwe wet Inburgering (juli 2021) is dat een medewerker van het Sociaal Team deelneemt aan de deze overleggen. Dit is een onderdeel van voorbereiding op de regierol die het Sociaal Team krijgt bij inburgering. Hierdoor wordt input opgehaald voor de invulling van de nieuwe taken. Ook in regionaal verband wordt nagedacht over de nieuwe taken. Zo wordt verkend waar we gaan samenwerken en hoe we regionale en lokale voorzieningen op elkaar laten aansluiten.

MUTATIES

Programma 8. Werk en inkomen

bedragen in €

	Rekening 2019	Begrothg 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Begrothg na wijziging 2020	Mutaties 2020 (NJN)	Bijgestelde begrothg 2020
Baten	2.522.315	2.246.584	0	2.246.584	3.260.096	5.506.680
Lasten	3.640.433	3.393.568	-1.740	3.391.828	3.279.096	6.670.924
Saldo van baten en lasten	-1.118.118	-1.146.984	1.740	-1.145.244	-19.000	-1.164.244
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	40.000	60.000	0	60.000	0	60.000
Resultaat	-1.078.118	-1.086.984	1.740	-1.085.244	-19.000	-1.104.244

Programma 8. Werk en inkomen

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2020 (NJN)
Bijstellingen	Bijstandsverl., inkomensvz. en subsidies	N	-11.500
	Re-integr- en participatievz. Part.wet	N	-7.500
Administratieve correcties	Bijstandsverl., inkomensvz. en subsidies	V	3.260.096
	Bijstandsverl., inkomensvz. en subsidies	N	-3.260.096
		N	-19.000

TOELICHTING

Bijstandsverlening, inkomensvoorziening en subsidies € 11.500 nadelig (incidenteel)

De eerste bestuursrapportage van de Sociale Dienst Drechtsteden laat vooralsnog een beperkt negatief beeld zien. De gevolgen van de coronacrisis zijn voor de SDD nu nog niet goed in te schatten. Financieel gezien lijkt de impact beperkt. Het effect is afhankelijk van de mate waarin het Rijk de kosten zal vergoeden. Veel zal bekend worden bij de presentatie van de rijksbegroting 2021 op Prinsjesdag. In de eerste bestuursrapportage is daarom alleen een technische doorrekening van de effecten van de eerste vier maanden van het jaar opgenomen. De verhoogde instroom in de bijstand en de teruglopende uitstroom naar werk is al duidelijk zichtbaar na de eerste vier maanden. De rijksvergoeding voor groei van de bijstand wordt gebaseerd op de positieve resultaten uit 2019 (t-1) wat een nadelig effect heeft voor 2020. Door de snel verslechterende economie en coronamaatregelen zijn de apparaatskosten van de Sociale Dienst Drechtsteden gestegen.

Bijstandsverlening, inkomensvoorziening en subsidies-(TOZO uitkeringen) € - (geen effect)

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt. De Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) is uitvoeringsorganisatie voor deze regeling. Over de besteding van de overbruggingsregeling, die als specifieke uitkering verstrekt wordt, zal bij de jaarrekening 2020 verantwoording aan het Rijk gegeven worden.

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Een samenhangend aanbod van voorzieningen Hiervoor gaan we onderzoeken welke inwoners met een ondersteuningsvraag nu niet in beeld zijn en proberen met nieuwe werkwijzen (pilots) deze inwoners te bereiken. Ook zetten we de transformatie/doorontwikkeling van het sociaal team verder door. Daarnaast zetten we in op een samenhangend aanbod van ondersteuningsmogelijkheden/bewustwording.	Een samenhangend aanbod van voorzieningen In samenwerking met de huisartsen en andere partijen zijn we een Ouderenconsultatiebureau aan het ontwikkelen. Het doel hiervan is om mensen met een ondersteuningsvraag in beeld te krijgen en een passend aanbod te doen. Met het opzetten van een sociale kaart brengen we het aanbod aan zorg en ondersteuning in onze gemeente in kaart. De doorontwikkeling van het Sociaal Team is een doorlopend proces. Zie in dat kader ook 'verbreding sociaal team'.
Het opstellen van een integrale lokale visie op sociaal domein We stellen een integrale lokale visie sociaal domein op als richtinggevend kader voor de komende periode. Hierbij brengen we het gehele speelveld en de relaties met andere domeinen in beeld en betrekken we relevante partijen.	Het opstellen van een integrale lokale visie op sociaal domein De planning is om in december 2020 de lokale visie Sociaal Domein vast te stellen. Het doel van de visie is om samenhang aan te brengen tussen (bestaand) beleid en een basis te leggen voor toekomstige keuzes in het sociaal domein. Naast de lokale visie Sociaal Domein is gewerkt aan de lokale visie Beschermd wonen en de visie op het Sociaal Team. De bedoeling is om ook deze voor het eind van 2020 vast te laten stellen. Deze visies zijn noodzakelijk voor de doorontwikkeling van het sociaal domein.
Inwoners weten waar zij terecht kunnen met hulpvragen We vergroten de vindbaarheid van de lokale/regionale ondersteuningsmogelijkheden, waaronder het sociaal loket. Dit doen we in afstemming met de betrokken partners. We zetten intensief in op communicatie over het sociaal domein in de gemeente, zoals bijvoorbeeld een website. We verkennen de mogelijkheid om het sociaal loket beter te positioneren/uit te breiden.	Inwoners weten waar zij terecht kunnen met hulpvragen Het verder vergroten van de vindbaarheid van lokale en regionale voorzieningen is onderdeel van de doorontwikkeling sociaal team. Uit de tussenmonitor Sociaal Domein die in juli verscheen, bleekt dat de bekendheid onder inwoners met lokale en regionale voorzieningen zoals het Sociaal Team, de Sociale Dienst Drechtsteden en Veilig Thuis is gestegen.
Verbreding sociaal team In 2020 wordt de doorontwikkeling en verbreding van het sociaal team verder vormgegeven. Onderdeel hiervan is het plan om in 2020 bepaalde zorg die op dit moment via de regio (SOJ) wordt georganiseerd, lokaal vanuit het Sociaal Team te gaan leveren. Daarnaast wordt, mede op basis van een tweetal pilots die in 2018/2019 hebben plaatsgevonden, gekeken hoe de ondersteuning beter kan worden ingericht voor inwoners met chronische problematiek. Ook verkennen we hoe het voorveld voor volwassenen kan worden versterkt en de verbinding kan worden gelegd, in samenwerking met onze maatschappelijke partners. Zie ook het speerpunt doorontwikkeling Sociaal Team.	Verbreding sociaal team 2020 staat in het teken van de implementatie van 'jeugdhulp naar de voorkant'. Daarvoor voegden we extra expertise toe aan het Sociaal Team zodat het Sociaal Team ambulante jeugdhulp kan bieden die voorheen via de regionale zorgmarkt verliep. Verder verkenden we met gemeenten Sliedrecht, Alblasserdam en de Sociale Dienst Drechtsteden de mogelijkheid van het opzetten van een pilot Wmo naar de voorkant. We evalueerden de pilot Waakvlamondersteuning met als resultaat dat we de waakvlam structureel voortzetten binnen het Sociaal Team. Ten slotte wordt het Sociaal Team in 2020 uitgebreid met een medewerker betalingsachterstanden en een regiehouder inburgering. We anticiperen hiermee op de wijziging van de Wet inburgering (1 juli 2021) en de Wet

	Schuldhelp Verlening (1 januari 2021). De samenwerking met partners in het voorveld is versterkt. Er vindt regelmatig overleg plaats en medewerkers van het sociaal team en mensen uit het voorveld weten elkaar steeds beter te vinden.
Uitvoering van de MAG en monitoring Mede op basis van de evaluaties die in 2019 zijn uitgevoerd wordt in 2020 de MAG verder doorontwikkeld. Vanuit de gemeente monitoren we (tellen en vertellen) jaarlijks de voortgang van de MAG-doelen. Er vindt aansluiting plaats van de MAG op het sociaal team zodat er afschaling mogelijk is vanuit het sociaal team naar het voorveld via onder meer vrijwillige inzet.	Uitvoering van de MAG en monitoring In het laatste kwartaal van 2020 is het Databoek van de MAG bijgewerkt. Op het moment van opstellen van de najaarsnota zijn nog geen resultaten bekend. De verbinding tussen de MAG en het sociaal team is versterkt en blijft onder de aandacht.
Functionele samenwerking tussen sociaal team, lokale organisaties en vrijwilligers, SDD We zetten in op intensieve samenwerking tussen het sociaal team, de MAG-partners, de SDD en andere belangrijke partijen in het sociaal domein, mede in het kader van de doorontwikkeling van het sociaal team. We investeren in de onderlinge samenwerking zodat partijen elkaar kennen en weten te vinden als dat nodig is.	Functionele samenwerking tussen sociaal team, lokale organisaties en vrijwilligers, SDD Vanuit de ontwikkelagenda SDD wordt verkend op welke manier de samenhang tussen SDD en sociaal team verder versterkt kan worden. Vanuit die samenwerking is het de bedoeling dat ook de mensen van de SDD gaan samenwerken met partners uit het voorveld (MAG). Het huisartsenoverleg dient om te verbinden, informatie te delen en input op te halen. De samenwerking met het sociaal team wordt door deze overleggen vergroot.

MUTATIES

Programma 9. Zorg en welzijn

bedragen in €

	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Begroting na wijziging 2020	Mutaties 2020 (NJN)	Bijgestelde begroting 2020
Baten	570.041	201.075	240.000	441.075	181.000	622.075
Lasten	12.092.866	12.516.841	209.151	12.725.992	-8.800	12.717.192
Saldo van baten en lasten	-11.522.825	-12.315.766	30.849	-12.284.917	189.800	-12.095.117
Toevoeging aan reserves	336.805	106.805	230.786	337.591	35.000	372.591
Onttrekking aan reserves	577.161	527.294	292.250	819.544	0	819.544
Resultaat	-11.282.469	-11.895.277	92.313	-11.802.964	154.800	-11.648.164

Programma 9. Zorg en welzijn

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2020 (NJN)
Bijstellingen	Service Organisatie Jeugd (SOJ) Burap 1	N	-55.000
	Reparatie aframing Sociaal Domein	N	-15.000
	Maatschappelijke Agenda	V	184.000
	Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid	N	-5.000
	Kinderopvang en peuterspeelzalen	V	10.000
	Maatschappelijke Agenda	V	51.000
	Maatwerkvoorz. natura immaterieel Wmo	N	-19.000
	MAG - Openbare Orde en Veiligheid	V	7.500
Adm. wijzigingen reserves	Vreemdelingen	V	35.000
	Maatschappelijke Agenda RES	N	-35.000
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000		N	-3.700
		V	154.800

TOELICHTING

Bijstellingen

Service organisatie Jeugd (Burap 1)

€ 55.000 nadelig (structureel)

Door de SOJ is aan de deelnemende gemeenten hun zienswijze gevraagd over de verschillende geschetste scenario's voor de toekomst. De concept begroting 2021 van de SOJ was opgesteld op basis van een scenario (scenario 1) waarbij een ambitieus financieel kader wordt gerealiseerd. De financiële effecten van dit scenario zijn reeds verwerkt in de perspectiefnota 2021-2024. Op basis van de eerste bestuursrapportage van de SOJ is een financiële doorrekening gemaakt, vergelijkbaar met scenario 2b. De totale kosten voor SOJ stijgen daarmee, maar vallen voor de gemeente Hardinxveld-Giessendam door een dalend aandeel relatief mee. Op langere termijn resulteert dit in een positief effect voor Hardinxveld-Giessendam, waarbij ten opzichte van de ramingen in de perspectiefnota 2021-2024 de bijdrage vanaf het begrotingsjaar 2022 daalt. De financiële effecten hiervan worden verwerkt in de programmabegroting 2021-2024. Voor 2020 heeft deze doorrekening een beperkt nadelig effect.

Reparatie aframing Sociaal Domein

€ 15.000 nadelig (structureel)

Bij de perspectiefnota 201-2024 is ten onrechte budget afgeraamd dat bestemd is voor het sociaal domein. In deze najaarsnota wordt dit hersteld voor het begrotingsjaar 2020.

Maatschappelijke agenda

€ 184.000 voordelig (incidenteel)

In 2019 is sprake van een onderbesteding van het flexibel MAG budget ter hoogte van € 209.248. De oorzaken voor deze onderbesteding zijn:- In 2018 was al een groot aantal initiatieven gehonoreerd dat betrekking had op 2019, in totaal voor een bedrag van € 63.490,-. In 2019 is StuwKR8 gestopt met het geven van deze voorschotten. Dit leidt ertoe dat er eenmalig minder MAG-budget is uitbetaald.

- In 2019 was € 35.000 extra MAG-budget beschikbaar vanuit de gemeente, het betrof een overschot vanuit 2018 en 2017. Deze eenmalige meevaller is niet benut.
- StuwKR8 heeft in de begroting 2019 rekening gehouden met initiatieven op het gebied van "informele zorg". Dit was zo'n € 25.000. Geconcludeerd is dat eerst een gezamenlijk en eensluidend beeld moet worden verkregen met een aantal partners. Daarom zijn nog geen initiatieven gestart.

Volgens afspraak wordt € 25.000 door StuwKR8 meegenomen naar 2021 en toegevoegd aan het flexibel budget; een bedrag van € 184.248 wordt terugbetaald aan de gemeente.

Kinderopvang en peuterspeelzalen

€ 10.000 voordelig (incidenteel)

De offerte voorinspecties kinderopvang was lager dan begroot. Bovendien zijn er door de coronacrisis minder inspecties geweest dan begroot.

Maatschappelijke agenda - Dienst Gezondheid en Jeugd (DGJ)

€ 51.000 voordelig (incidenteel)

Het Algemeen Bestuur van de DG&J heeft op 9 juli 2020 de jaarrekening 2019 vastgesteld. Het positief jaarrekeningresultaat wordt aan de deelnemende gemeenten uitbetaald.

Maatwerkvoorzieningen natura immaterieel WMO

€ 19.000 nadelig (incidenteel)

De uitvoeringskosten van de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) zijn voor de loketten WMO en klantenservice gestegen als gevolg van een licht toenemende vraag voor maatschappelijke ondersteuning WMO. Dientengevolge zijn ook de uitgaven voor de maatwerkdienstverlening 18+ waaronder huishoudelijke ondersteuning en vervoer licht gestegen.

Administratieve wijziging reserve - Vreemdelingen

€ 35.000 voordelig (incidenteel)

Toevoegen aan reserve budgetoverheveling

In 2020 ontvingen wij € 35.000 aan implementatiekosten voor de nieuwe wet inburgering. Deze middelen zullen we echter pas in 2021 inzetten. Lange tijd was onduidelijk wat de nieuwe wet voor

gemeenten gaat betekenen. Inmiddels is meer bekend en kunnen we de middelen gericht inzetten. Zo zijn we voorbereid op de wetswijziging. Op dit moment is het aannemelijk dat de middelen ingezet worden voor de volgende punten:

- De pilot regiehouder in het sociaal team, waarbij een medewerker 8 uur per week wordt ingezet als regiehouder voor statushouders. Zo doen we ervaring op voor de nieuwe wet, waarbij de gemeente verantwoordelijk wordt voor de regievoering op inburgering.
- Communicatiemiddelen ontwikkelen om statushouders kennis te laten maken met onze gemeente en de rechten en plichten die gelden bij het inburgeringstraject.
- Extra afrekening van het SCD voor de voorbereiding van de inkoop van leerroutes.
- De uitvoering van de pilot Werkwoord, waarbij oudkomers die niet geïntegreerd zijn een boost te geven op het gebied.

-

programma 10 Gezondheid en milieu

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Herstel van de paden op begraafplaats Spindermolen Door het verbeteren van de fundering en het herstel van de slijtlagen blijft de begraafplaats toegankelijk voor alle bezoekers waaronder ook mindervaliden.	Herstel van de paden op begraafplaats Spindermolen Op de begraafplaats Spindermolen zijn in 2020 waar nodig de paden verbeterd. Dit is gedaan door herstel van de funderingslaag en het aanbrengen van nieuwe slijtlagen.

MUTATIES

Programma 10. Gezondheid en milieu

bedragen in €

	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Begroting na wijziging 2020	Mutaties 2020 (NJN)	Bijgestelde begroting 2020
Baten	4.312.169	4.486.445	1.556	4.488.001	0	4.488.001
Lasten	3.886.571	3.922.311	-112.919	3.809.392	142.073	3.951.465
Saldo van baten en lasten	425.598	564.134	114.475	678.609	-142.073	536.536
Toevoeging aan reserves	36.215	36.215	342.000	378.215	0	378.215
Onttrekking aan reserves	45.007	6.527	341.994	348.521	171.193	519.714
Resultaat	434.390	534.446	114.469	648.915	29.120	678.035

Programma 10. Gezondheid en milieu

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2020 (NJN)
Herijkingen	Pompen en riolen	V	6.000
Bijstellingen	Omgevingsdienst ZHZ	V	20.000
	Gemeentereiniging	N	-88.193
Adm. wijzigingen reserves	Gemeentereiniging		83.000
	Afvalbrengstation RESERVE	N	-83.000
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000		V	3.120
		N	-59.073

TOELICHTING

Omgevingsdienst ZHZ

€ 20.000 voordelig (incidenteel)

Het voorschot jaarprogramma is circa € 20.000 lager vastgesteld ten opzichte van 2019. Nog niet geheel duidelijk is wat de definitieve afrekening 2020 zal gaan worden in verband met de coronacrisis en de tijdelijk mindere taken die bij de omgevingsdienst worden belegd als gevolg de crisis. Daarnaast bedroeg de afrekening voorschottaken 2019 ca. € 11.000 positief. Voorzichtigheidshalve wordt € 20.000 van het lopende budget afgeraamd.

Kosten reiniging

€ 88.193 nadelig (incidenteel)

Waardlanden is in 2020 geconfronteerd met de behoefte om de bedrijfsvoering te versterken. Dit vloeit onder meer uit de toetreding van de voormalige gemeente Vianen. Dit heeft geresulteerd in een toename van de kosten voor bedrijfsvoering. Daarnaast vallen de verwerkingskosten van het afval

hoger uit dan was voorzien. Dit komt onder meer doordat het aantal kilo's restafval hoger uit vanwege de toename van het aanbod.

De kosten voor reiniging worden normaal geëgaliseerd via de voorziening reiniging. Per eind 2019 bedraagt deze voorziening nihil en komen de nadelige effecten ten laste van de exploitatie van de gemeente. Bij het opstellen van de jaarrekening 2020 zal bezien worden of het saldo van de voorziening toereikend is om dit nadeel (deels) op te vangen.

Administratieve wijziging reserve - Gemeentereiniging

*€ 83.000 nadelig (incidenteel)
Onttrekken aan algemene reserve*

Als gevolg van de Corona-uitbraak heeft Waardlanden te maken met fors hogere kosten. Deze worden conform de geldende afspraken doorberekend naar de deelnemende gemeenten. Voor ons betekent dit een negatief effect van ca € 83.000. Deze wordt gedekt uit de algemene reserve, welke is verhoogd met de hogere opbrengst Eneco-gelden (Programma 4).

programma 11 Bouwen, wonen en gebruiken

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Werken aan gebiedsontwikkeling en projecten Om een aantrekkelijke woon- en werkomgeving te blijven bewerkstelligen voeren we diverse (woningbouw)projecten uit waaronder 't Oog, Pietersweer, Middenwetering en De Buurt. We maken steeds een integrale afweging in projecten waarin de kwaliteit van wonen, werken, verkeer en parkeren aan de orde is. We willen de mogelijkheden voor waterrecreatie vergroten door het initiatief van enkele ondernemers voor het project Buitendijkse Jachthaven te faciliteren. We kijken bij dit initiatief goed naar de impact op de leefomgeving, waaronder de verkeersbewegingen. Op hoofdlijnen heeft over het initiatief overleg plaatsgevonden met betrokken overheidsinstanties over de vraag of, en zo ja, in hoeverre een buitendijkse jachthaven kan rekenen op medewerking van deze partijen. De resultaten van dit overleg zijn besproken met initiatiefnemers en geven aanleiding voor een verder deskundigenonderzoek. Een offerte is aan de initiatiefnemers voorgelegd. Het sluiten van een intentieovereenkomst is de volgende stap in de procedure. Daarna wordt de haalbaarheid van het plan op verschillende deelaspecten onderzocht. Voorafgaand aan het verdere deskundigenonderzoek is bij Rijkswaterstaat een verzoek ingediend om duidelijk te krijgen of en zo ja via welke procedure de benodigde gronden voor de jachthaven verworven kunnen worden. Dit vanwege de mogelijke relatie met het onderzoek van Rijkswaterstaat naar de verbreding van de A15. Als hierover uitsluitsel is verkregen wordt het onderzoek weer opgepakt. De aanleg van een jachthaven wordt in bredere zin ook als meekoppelkans bij andere grootschalige ontwikkelingen afgewogen, zoals bijvoorbeeld de aanleg van een nieuw boezemgemaal door het waterschap.	Werken aan gebiedsontwikkeling en projecten In juni is de raad geïnformeerd over de toegenomen complexiteit om plannen te ontwikkelen. Factoren die daarbij spelen zijn o.a. de stikstofwetgeving, de wet natuurbescherming, PFAS en Covid-19. Hierdoor heeft het woningbouwprogramma vertraging opgelopen. Bij diverse plannen is wel voortgang geboekt in de planontwikkeling. Bij deze plannen wordt aandacht gegeven aan de kwaliteit van wonen, werken en verkeer. Recentelijk heeft Rijkswaterstaat te kennen gegeven geen medewerking te verlenen aan het gemeentelijke verzoek om privaatrechtelijk medewerking te verlenen aan de aanleg van een buitendijkse jachthaven ten westen van de trailerhelling. Na het zomerreces is dit het eerste (financiële) document om u hierover te informeren. Het belangrijkste argument van Rijkswaterstaat is dat de betreffende gronden als strategisch zijn aangemerkt en op deze locatie tot tenminste 2030 nodig zijn voor uitvoering van eigen werken, specifiek het project A15. Verder voldoet de huidige rivierbreedte niet aan vaarwegklasse waardoor uitbreiding in de toekomst nodig kan zijn. Blijft uitgangspunt dat de aanleg van een jachthaven in bredere zin ook als mee-koppel-kans bij andere grootschalige ontwikkelingen wordt afgewogen. Dit jaar is het initiatief Woningmakers Hardinxveld-Giessendam opgestart. Samen met marktpartijen, de woningcorporatie en de gemeente wordt besproken hoe we de woningbouwontwikkeling kunnen versnellen. Dit doen we door planinformatie te delen en na te gaan hoe belemmeringen door samenwerking weggenomen kunnen worden.
Lokale woonvisie In de lokale woonvisie is een uitvoeringsprogramma opgenomen. We werken aan de groeiopgave met aandacht voor een gevarieerd aanbod woningen. We maken afspraken met de Corporatie over onder andere doorstroommogelijkheden. We bouwen in eerste instantie voor onze eigen autonome groei. In projecten waar we boven de autonome groei bouwen, helpen we mee aan de opgave van de regio. Hierover maken we afspraken met de regiogemeenten.	Lokale woonvisie We hebben ingezet in op doorstroming van verschillende doelgroepen vanuit de woonbehoefte van onze inwoners en passend binnen de prestatieafspraken. Om inzicht te krijgen in de woningbehoefte is er regionaal een woningmarktanalyse uitgevoerd. Door de gemeente en de corporatie wordt naar aanleiding van het regionale onderzoek gekeken welke aanvullende vragen gesteld moeten worden voor het inzichtelijk maken van een goed beeld van de lokale behoefte. Mogelijk volgt er nog een aanvullend onderzoek. We hebben prestatieafspraken gemaakt met de corporatie over onder andere vernieuwen bestaande sociale huurvoorraad, differentiatie in bestaande en nieuwe wijken, grondprijzen en verduurzamen sociale woningvoorraad. We hebben ons zoekgebied voor nieuwe woningbouwprogramma's uitgebreid om te voorzien in onze groei opgave. Zo is de structuurkaart voor de woningbouw ontwikkeling in 't Oog vastgesteld en is de bestemmingsplanprocedure gestart. We hebben een onderzoek uitgevoerd naar de eisen rondom het huisvesten van arbeidsmigranten op bedrijventerreinen. Tijdens dit project is nauw samengewerkt met de markt en goed ingezet op participatie met bewoners. De uitkomsten van dit onderzoek gaan leiden tot kaders waarmee we de huisvesting van arbeidsmigranten willen reguleren maar ook mogelijk willen gaan maken.

Omgevingswet Op 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Al enige tijd bereiden we ons hier als gemeente op voor. In 2019 is door de gemeenteraad een keuze gemaakt voor een invoeringsstrategie en zijn centrale uitgangspunten voor de implementatie van de wet geformuleerd. De implementatie van de Omgevingswet wordt in 2020 verder vormgegeven langs drie sporen: 1. Ontwikkeling kerninstrumenten 2. ICT (aansluiting en implementatie digitaal stelsel Omgevingswet) 3. Cultuur & Organisatie	Omgevingswet De inwerkingtreding van de Omgevingswet is een jaar is uitgesteld, tot 1 januari 2022. In 2020 is de implementatie van de Omgevingswet verder voortgezet, conform de door de raad vastgestelde Nota van Uitgangspunten, waarin een keuze is gemaakt voor een invoeringsstrategie en een aantal centrale uitgangspunten zijn vastgelegd. De aanpak van de implementatie is langs drie sporen: Kerninstrumenten, ICT en Cultuur & Organisatie. In 2020 is het traject om te komen tot een Omgevingsvisie opgestart. Verder zijn onder meer stappen gezet in het aansluiten op het Digitale Stelsel Omgevingswet en zijn dienstverleningsprocessen in kaart gebracht.
Duurzaamheid De lokale energie agenda beschrijft de activiteiten die we uitvoeren om onze doelstellingen te realiseren. We zetten in op: - Energie gaan besparen - Aardgas uifaseren - Duurzame energie opwekken Dat doen we door - bewustwording te creëren bij en inwoners te stimuleren om maatregelen te treffen om energie te besparen en energie op te wekken. Onder andere door wijkaanpakken en groepsaankopen te organiseren met het Regionaal Energieloket; - de energiecontactfunctionaris actief in te zetten in de wijken; - een jaarlijkse monitor uit te voeren onder inwoners over het sentiment naar duurzaamheid; - actief te communiceren over de energietransitie, in de vorm van filmpjes en pagina's in het Kompas; - de mogelijkheden voor het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed verder te onderzoeken; - bedrijven te ondersteunen als het gaat om het opwekken van duurzame energie door middel van een project Zon op bedrijfsdaken; - bedrijven te ondersteunen bij het verduurzamen van de bedrijfspanden en –processen door bv bedrijfsscans aan te bieden via de OZHZ; - de Kenniskring die in 2019 wordt opgericht, verder uit te bouwen; - samen met de Drechtsteden-gemeenten en stakeholders aan een Regionale Energie Strategie (RES) te werken. De RES is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur. De RES moet in 2020 aangeleverd worden; - te werken aan de Transitievisie Warmte 2.0. Deze versie volgt op de TVW 1.0 en geeft een scherper beeld van de haalbaarheid en betaalbaarheid van warmteopties. Hieraan wordt met de regiogemeenten en stakeholders gewerkt. De oplevering is 2021. Duurzaamheid is meer dan de energietransitie. In 2020 werken we daarom samen met de raad aan de invulling van het onderdeel duurzaamheid uit het raadsprogramma. De kaders voor het werken met het raadsprogramma zijn in 2019 met de raad besproken.	Duurzaamheid - De uitvoering van de Lokale Energieagenda is een non-stop, continu proces gericht op energie besparen, aardgas uifaseren en duurzame energie opwekken. Dit is de stand van zaken/Het volgende is bereikt of wordt aan gewerkt: - er is nauwe samenwerking met het Regionaal Energieloket om inwoners bewust te maken dan wel te stimuleren om maatregelen te treffen voor energiebesparing of het zelf opwekken van energie; - sinds najaar 2019 is een energiecontactfunctionaris in dienst van de gemeente om, samen met een communicatiemedewerker, met o.a. wijkgerichte aanpak inwoners actief te betrekken bij de uitvoering van de Lokale Energieagenda. Concreet krijgt dit vorm in o.a. de uitvoering van het RRE programma (Regeling Reductie Energieverbruik) en de opzet en uitvoering van de participatietrajecten ten behoeve van de Regionale Energie Strategie (RES) en de Transitievisie Warmte (TVW) voor de gemeente; - de jaarlijkse monitor wordt onderdeel van het op te zetten programma duurzaamheid; - nog dit jaar wordt gestart met het regelmatig publiceren van columns over energietransitie en duurzaamheid in Het Kompas; - ter ondersteuning van bedrijven bij het opwekken van duurzame energie wordt de komende jaren de E3-agenda (Effectief Efficiënt Energieneutraal) van OZHZ uitgerold in de gemeente. Daarnaast voert een adviesbureau een inventarisatie uit van het potentieel om energie op te wekken op (grootschalige) daken; - ter ondersteuning van bedrijven bij het verduurzamen van bedrijfspanden en –processen worden duurzaamheidsscans en energiescreenings uitgevoerd. Dit is inmiddels gebeurd door OZHZ bij respectievelijk bedrijventerrein Nieuweweg en gemeentelijke sportaccommodaties; - dit jaar wordt gestart met het actualiseren van de Lokale Energieagenda. Hier zal de Kenniskring bij betrokken worden, evenals inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en gemeentelijke ambtenaren; - afgelopen zomer is de Concept Regionale Energiestrategie Drechtsteden (Concept RES) vastgesteld door het college. De zienswijze van de raad wordt 1 oktober a.s. meegenomen bij aanbidding aan het Nationaal Programma RES. In aanloop naar de RES 1.0 start dit najaar een participatietraject (regionaal voorbereid); - momenteel vindt in opdracht van de gemeente onderzoek plaats om de volgend jaar door de raad vast te stellen Transitievisie Warmte (TVW HG) lokaal vorm te geven. Doel is te inventariseren hoe gestopt kan worden met het gebruik van aardgas en welke alternatieve duurzame warmtebronnen kunnen worden ingezet.

	Daarnaast vindt ook regionale afstemming plaats i.v.m. de regionale Transitievisie Warmte 2021 en de Regionale Warmtestructuur (RWS). - Omdat duurzaamheid meer is dan de energietransitie, is er een verkenning uitgevoerd waarbij - in de breedte - de duurzaamheidsopgave van de gemeente in kaart is gebracht, ook in relatie tot andere beleidsvelden. De uitkomsten van de verkenning worden geïmplementeerd in de gemeentelijke organisatie. Dit najaar wordt de raads werkgroep Duurzaamheid ingesteld. Doelstelling van de raads werkgroep is het proces invullen en richting geven aan het onderdeel Duurzaamheid zoals dit in het raadsprogramma is verwoord. Het gaat daarbij om meer dan alleen energie. Er is ook aandacht voor luchtkwaliteit, circulaire economie en klimaatadaptatie. Wat dit laatste onderwerp betreft: in het najaar start het proces om volgend jaar tot een Regionale Adaptatiestrategie Alblasserwaard-Vijfheerenlanden (RAS A5H) te komen. De maatregelen die hieruit voortvloeien dragen bij aan klimaatbestendigheid (aankpak wateroverlast, bodemdaling, droogte, hittestress).
--	---

MUTATIES

Programma 11. Bouwen, wonen en gebruiken

bedragen in €

	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Begroting na wijziging 2020	Mutaties 2020 (NJN)	Bijgestelde begroting 2020
Baten	3.653.170	4.820.623	-300.860	4.519.763	-80.900	4.438.863
Lasten	4.362.725	5.375.453	-52.678	5.322.775	-55.845	5.266.930
Saldo van baten en lasten	-709.555	-554.830	-248.182	-803.012	-25.055	-828.067
Toevoeging aan reserves	169.691	0	293.000	293.000	0	293.000
Onttrekking aan reserves	20.000	0	293.000	293.000	0	293.000
Resultaat	-859.246	-554.830	-248.182	-803.012	-25.055	-828.067

Programma 11. Bouwen, wonen en gebruiken

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2020 (NJN)
Bijstellingen	Baten omgevingsvergunningen	N	-86.400
	Omgevingszaken	V	5.500
	Bestemmingsplannen	V	10.000
Act. kap. lasten 2020-2024		V	45.845
		N	-25.055

TOELICHTING

Baten omgevingsvergunningen

€ 86.400 nadelig (incidenteel)

Op basis van de huidige inzichten moeten de opbrengsten voor 2020 naar beneden worden bijgesteld. De bijstelling komt doordat de opbrengsten voor de korte termijn (2020) vanuit de projecten De Blauwe Zoom en 't Oog later gerealiseerd worden dan voorzien. Ook op langere termijn (2021 en 2022) lijken de opbrengsten lager uit te gaan vallen. Dit onder meer omdat de bestemmingsplanprocedures voor onder andere de Rokerij en de IJzergieterij vertraging hebben opgelopen. Bij de perspectiefnota 2022-2025 zal beoordeeld worden in hoeverre de opbrengsten voor de komende jaren bijgesteld moeten worden.

Bestemmingsplannen

€ 10.000 voordelig (incidenteel)

In de tijd van corona crisis merken we dat er minder ruimtelijke initiatieven zijn ingediend. Dit betekent dat er minder behoefte was aan het inhuren van externe kennis om te adviseren.

Actualisatie kapitaallasten

€ 45.845 voordelig (structureel)

Zie hiervoor de toelichting opgenomen in Programma 14 Bedrijfsvoering.

programma 12 Woonomgeving

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Opstellen nieuw groenbeheersplan De gemeente stelt samen met bewoners een nieuw groenbeleidsplan op. Ruimte voor initiatieven om openbare ruimte te onderhouden wordt hierin opgenomen. Het plan heeft een relatie met het omgevingsplan / omgevingsvisie.	Opstellen nieuw groenbeheersplan Het op te stellen groenbeheersplan is een strategisch plan op gemeentelijk- en wijkniveau voor het beleidsmatig sturen en planmatig beheren van groen. Het plan geeft met zijn uitgangspunten en richtlijnen richting aan de ontwikkeling van het openbare groen waaronder het ruimte geven aan initiatieven om burgers de openbare ruimte te onderhouden. Onder andere gaat het plan in op financiële en organisatorische consequenties en het geeft voorstellen om groenstructuren te verbeteren en het onderhoudsniveau vast te leggen.

MUTATIES

Programma 12. Woonomgeving

bedragen in €

	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Begroting na wijziging 2020	Mutaties 2020 (NJN)	Bijgestelde begroting 2020
Baten	9.062	2.000	0	2.000	0	2.000
Lasten	923.023	1.016.964	148.795	1.165.759	-1.750	1.164.009
Saldo van baten en lasten	-913.961	-1.014.964	-148.795	-1.163.759	1.750	-1.162.009
Toevoeging aan reserves	171.200	56.200	0	56.200	0	56.200
Onttrekking aan reserves	129.654	171.200	127.500	298.700	0	298.700
Resultaat	-955.507	-899.964	-21.295	-921.259	1.750	-919.509

Programma 12. Woonomgeving

	voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2020 (NJN)
Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	V	1.750
	V	1.750

TOELICHTING

Niet van toepassing.

Financiering en algemene dekkingsmiddelen

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Gezonde financiële positie behouden en verbeteren We wegen hierbij de ambities uit het coalitieakkoord en nieuwe ontwikkelingen af tegen deze uitgangspunten. Het eerder in gang gezette beleid wordt daarbij gecontinueerd en is gericht op het afbouwen van de schuldpositie.	Gezonde financiële positie behouden en verbeteren In 2020 is de verkoop van de aandelen van Eneco gerealiseerd, waardoor op korte termijn de schuldpositie aanzienlijk verbetert. In deze najaarsnota is de verwerking van het 2^e deel Eneco verwerkt (€ 8,4 miljoen). De raad is in september jl. nader geïnformeerd over de bestemming van dit 2^e deel (via een informatienota en een Ontmoeting). Op (langere) termijn staan (grotere) uitgaven/investeringen geraamd. Het streven blijft daarbij om binnen de gestelde uitgangspunten dit te realiseren, waarbij ook afbouw van de schuldpositie van belang is en blijft.
Kostendekkendheid lokale heffingen actualiseren Voor de OZB en andere tarieven passen we in beginsel alleen de inflatiecorrectie toe. Zo dekken we structurele uitgaven met structurele inkomsten. Daarnaast nemen we de opbouw van de tarieven van begraafplaatsen en evenementen onder de loep. We kijken daarbij naar zowel maatschappelijke effecten als de gevolgen voor andere begrotingsposten.	Kostendekkendheid lokale heffingen actualiseren De tarieven voor 2020 voor OZB en andere tarieven zijn geïndexeerd voor het inflatiepercentage. Dit is met het vaststellen van de verordeningen en tarieventabellen (raad 19 december 2019) besloten. In de 2^e helft van 2020 zal het onderzoek naar de opbouw van de tarieven van begraafplaatsen en evenementen worden afgerond. De uitkomsten worden betrokken bij de vast te stellen verordeningen en tarieventabellen in december 2020.

MUTATIES

Programma 13. Financiering / Algemene dekkingsmiddelen

bedragen in €

	Rekening 2019	Begrothg 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Begrothg na wijziging 2020	Mutaties 2020 (NJN)	Bijgestelde begrothg 2020
Baten	26.349.312	37.083.144	-9.976.835	27.106.309	0	27.106.309
Lasten	99.090	-183.059	146.791	-36.268	43.066	6.798
Saldo van baten en lasten	26.250.222	37.266.203	-10.123.626	27.142.577	-43.066	27.099.511
Toevoeging aan reserves	0	10.000.000	-10.000.000	0	0	0
Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	26.250.222	27.266.203	-123.626	27.142.577	-43.066	27.099.511

Programma 13. Financiering / Algemene dekkingsmiddelen

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2020 (NJN)
Bijstellingen	Schadegevallen	V	15.000
Act. kap. lasten 2020-2024		N	-58.066
		N	-43.066

TOELICHTING

Schadegevallen

€ 15.000 voordelig (*incidenteel*)

Er is het afgelopen jaar geen schadeclaims geweest waar de gemeente Hardinxveld-Giessendam aansprakelijk voor was. Daarom zijn de te begrote kosten verlaagd. In 2021 zal goed beoordeeld worden of deze verlaging een structurele aard heeft.

Actualisatie kapitaallasten

€ 58.066 voordelig (*structureel*)

Zie hiervoor de toelichting opgenomen in Programma 14 Bedrijfsvoering.

ONTWIKKELING PROGRAMMA

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Project maatschappelijk voorzieningen en gemeentehuis Om het maatschappelijk vastgoed te optimaliseren vinden er diverse gesprekken plaats met de betrokken partners. Daarbij vindt een inventarisatie plaats van het maatschappelijk vastgoed in de gemeente en een onderzoek naar de invulling van de beschikbare ruimte in het gemeentehuis. Door deze aanpak krijgen we inzichtelijk welke maatschappelijke partijen een plek nodig hebben en zich kunnen vestigen in het huis van de gemeente. Hierbij wordt gestreefd naar een efficiënt ruimtegebruik en het multifunctioneel inzetten van sociale ontmoetingsplekken. Dit leidt tot scenario's voor de inrichting van het gemeentehuis en scenario's voor een integraal accommodatieplan. Hierin worden de verschillende maatschappelijke organisaties met elkaar in verbinding gebracht door een efficiëntere indeling van het maatschappelijk vastgoed. Deze scenario's worden door middel van een businesscase doorgerekend om de financiële consequenties inzichtelijk te maken.	Project maatschappelijk voorzieningen en gemeentehuis Gesproken is met een aantal maatschappelijke partners. Hierbij is vastgesteld dat er nog moet worden geïnvesteerd in de samenhang op inhoudelijke visies van deze partners en de gemeente. Op basis van deze gesprekken kan de meest optimale huisvesting van de maatschappelijke voorzieningen worden bepaald. Met bibliotheek AanZet is, mede op basis van de subsidieaanvraag 2021, gesproken over haar visie, de mogelijkheden van samenwerking met andere partners (w.o. Servanda) en de toekomstige huisvesting. Deze gesprekken worden vervolgd en geïntensiveerd. Met de inventarisatie van het maatschappelijk vastgoed is een start gemaakt en is geconstateerd dat de basis van de gegevens van het vastgoed (nog) niet op orde is. Met het Service Centrum Drechtsteden worden afspraken gemaakt voor het op orde brengen van de (database met) gegevens van het maatschappelijk vastgoed. In dit project is ook een koppeling gelegd met het verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed. De gemeente heeft immers een voorbeeld functie om het gemeentelijk vastgoed te verduurzamen tot tenminste energielabel C. Voor het opstellen van de scenario's voor een integraal accommodatieplan zullen bovenstaande acties verder uitgewerkt worden. Hierbij is mede bepalend welke consequenties het Coronavirus heeft op de huisvestingsvisie van de "eigen" organisatie en het bestuur. Het nieuwe flexwerken (meer thuiswerken) en het aanbieden van de noodzakelijke faciliteiten voor de organisatie en het bestuur hebben invloed op de beschikbare ruimte in het gemeentehuis voor "Het huis van de gemeente".
Verdere organisatie-ontwikkeling In de eerste helft van 2020 ronden we het nieuwe organisatiebesluit en de nieuwe mandaatregeling af. Zij vormen een belangrijke juridische basis voor de verdere ontwikkeling van de zelforganiserende teams. Op basis van dit organisatiebesluit doet ieder team een inhoudelijk bod in de aanloop naar de Perspectiefnota 2021-2024 en daarnaast een bod voor de team- en persoonlijke ontwikkeling. In 2020 versterken we het zelforganiserend vermogen van medewerkers en teams verder met een organisatiebrede training persoonlijk leiderschap. Ook zetten we het werken volgens de CiEP-methode voort. De doorontwikkeling van de organisatie hangt onder meer samen met het werken met vormen van burgerparticipatie en de kwaliteit van de dienstverlening. Binnen het gemeentehuis kijken we naar een manier van werken die past bij ons organisatieconcept van flexibel en wendbaar. Dat betekent mogelijk aanpassingen in de inrichting van het gebouw.	Verdere organisatie-ontwikkeling Het bestuurlijk besluitvormingsproces voor het nieuwe organisatiebesluit en het nieuwe mandaatbesluit staat gepland in de 2^e helft van 2020. Bij het nieuwe organisatiebesluit maakt medezeggenschap deel uit van dit proces. In de geest van het organisatiebesluit hebben de teams voor de begroting 2021 een inhoudelijk bod opgesteld. In de volgende planning- en controlcyclus voegen de teams hier een bod voor de team- en persoonlijke ontwikkeling aan toe. De in het eerste helft van 2020 geplande trainingen voor persoonlijk leiderschap en CiEP hebben we door de Corona-crisis moeten verplaatsen. Zij starten in september en oktober 2020. U leest over burgerparticipatie in programma 1. 'Bestuur' en over dienstverlening in programma 2. 'Leven, reizen en documenten'. De Corona-crisis maakt dat wij ook vanuit dat perspectief naar de inrichting van het gemeentehuis moeten kijken. Wij betrekken dit in het project 'Huis van de gemeente'. Hierboven leest u over dat project.

MUTATIES

Programma 14 Bedrijfsvoering

bedragen in €

	Rekening 2019	Begroting 2020	Mutaties 2020 (VJN)	Begroting na wijziging 2020	Mutaties 2020 (NJN)	Bijgestelde begroting 2020
Baten	32.638	33.027	0	33.027	0	33.027
Lasten	4.975.961	4.868.465	888.639	5.757.104	-181.074	5.576.030
Saldo van baten en lasten	-4.943.323	-4.835.438	-888.639	-5.724.077	181.074	-5.543.003
Toevoeging aan reserves	426.700	194.532	-12.647	181.885	205.000	386.885
Onttrekking aan reserves	369.515	376.330	272.623	648.953	23.300	672.253
Resultaat	-5.000.508	-4.653.640	-603.369	-5.257.009	-626	-5.257.635

Programma 14 Bedrijfsvoering

		voor- (-) / nadelig (+)	Mutaties 2020 (NJN)
Herijkingen		N	-20.630
Bijstellingen		V	14.440
Act. kap. lasten 2020-2024		V	5.564
Adm. wijzigingen reserves	Personeel	N	-23.300
	Reserve	V	23.300
	Diversen	V	205.000
	Reserve	N	-205.000
		N	-626

TOELICHTING

Herijkingen

€ 20.630 nadelig (incidenteel)

Betreft verschuivingen van budgetten naar andere programma's. Per saldo hebben de herijkingen geen effect op het begrotingsresultaat.

Bijstellingen

€ 14.440 voordelig (incidenteel)

Dit voordelige saldo bijstellingen bestaat uit een aantal componenten welke hieronder nader worden toegelicht, dit betreft de onderdelen > €10.000,-:

Huisvesting

- **Energielasten** € 14.000 nadelig
Mede doordat er een afrekening vanuit vorig jaar heeft plaatsgevonden (ca. € 10.000,-) is het budget voor 2020 niet toereikend.
- **Beveiliging gemeentehuis** € 10.000 nadelig
De noodzaak van de werkzaamheden die SSBH voor ons uitvoert (collectieve sluitronde) is in 2019 grondig onderzocht. Daarbij is de conclusie getrokken dat het niet wenselijk is om het contract met SSBH te beëindigen, zoals eerder wel werd gedacht. Het budget is destijds bijgesteld maar zoals nu blijkt is dat ten onrechte geweest. De kosten hiervan bedragen ca. €10.000,-.

Personele aangelegenheden

- **Levensfasebewust personeelsbeleid** € 12.000 voordelig
De met een vaststellingsovereenkomst gemoeide kosten komen ten laste van een andere kostensoort. Hierdoor ontstaat in 2020 een eenmalig voordeel van € 12.000 bij het budget voor Levensfasebewust Personeelsbeleid.
- **Sociale lasten/uitk./vergoed. (voormalig)** € 38.500 voordelig
Het UWV heeft ons onterecht kosten voor een voormalig medewerkster in rekening gebracht. Onze inspanningen om dit terug te krijgen, blijken succesvol. Dit leidt tot een eenmalig voordeel van € 38.500.
- **Arbo, Bedrijfsgeneeskundige dienst** € 18.000 nadelig

De Arbodienst levert dit jaar een grotere inzet voor de begeleiding van individuele medewerkers en een team. Dit leidt tot een eenmalig nadeel van € 18.000.

- *Cursussen, congressen, seminars e.d.* € 22.650 voordelig
Door het coronavirus annuleerden opleidingsinstituten hun opleidingen gedurende een aantal maanden. We verwachten dat dit leidt tot een eenmalig voordeel van € 22.650.
- *Eindheffing WKR* € 40.000 nadelig
De in 2019 gemaakte kosten die onder de werkkostenregeling (WKR) vallen, leiden in 2020 tot een niet begrote naheffing van € 40.000. We treffen de nodige maatregelen om de naheffing vanaf 2021 te verlagen. Voor het resterende bedrag verwachten we door een herijking van het personeelsbudget dekking te vinden.

Administratieve wijziging reserve - Diversen

€ 205.000 voordelig (incidenteel)
Toevoegen aan reserve budgetoverheveling
€ 23.300 nadelig (incidenteel)
Onttrekken aan reserve individuele trajecten

- *Personeel* € 23.300 nadelig
Onttrekking aan reserve individuele trajecten
We onttrekken € 23.300 aan de bestemmingsreserve Individuele Trajecten voor de kosten van een aantal individuele trajecten (€ 8.300) en voor de begeleiding van een team door de Arbodienst (€ 15.000). Deze reserve is hiervoor bedoeld en toereikend.
- *Externe adviesopdrachten* € 70.000 voordelig (incidenteel)
Toevoegen aan reserve budgetoverheveling
Betreft oorspronkelijk budget van € 75.000 voor nieuw functiewaarderingssysteem. Het vervolg hiervan staat dit najaar gepland, dit betreft vooral de oriëntatiefase. Het traject duurt minimaal 1 jaar en loopt dus voor het overgrote deel door naar 2021. Daarom wordt dit budget overgeheveld.
- *Opleidingsbudget* € 55.000 voordelig (incidenteel)
Toevoegen aan reserve budgetoverheveling
Het Coronavirus dwong ons de organisatiebrede training Persoonlijk Leiderschap uit te stellen. Deze start later en loopt daardoor langer door in 2021. Hiertoe hevelen we € 55.000 van het hiervoor bestemde budget over van 2020 naar 2021.
- *Omgevingswet* € 80.000 voordelig (incidenteel)
Toevoegen aan reserve budgetoverheveling
De Omgevingswet is uitgesteld en treedt nu op 1 januari 2022 in werking. Al enige tijd bereiden we ons hier als gemeente op voor, conform de in 2019 door de gemeenteraad vastgestelde nota van uitgangspunten. In 2020 zijn de nodige stappen gezet en in 2021 wordt de implementatie van de Omgevingswet verder voortgezet. Daarom is het budget overgeheveld naar 2021.

Risico's

Effecten corona virus

Met het uitbreken van Covid-19 en de daarbij betrokken maatregelen van de Rijksoverheid komen veel vragen af op de gemeente. Op de korte termijn zijn hiervoor door het college een aantal richtlijnen vastgesteld. Deze richtlijnen gaan primair uit van eerst landelijk dan lokaal. Dat betekent dat burgers, bedrijven en instellingen eerst een beroep doen op landelijke regelingen en daarna pas op lokale steun terugvallen. Tegelijkertijd wordt de gemeente ook geconfronteerd met de financiële effecten van de crisis. Op de korte termijn wordt voorzien dat deze effecten vooralsnog relatief beperkt zijn. Dit betaalt zich bijvoorbeeld uit in lagere opbrengsten van het zwembad, maar ook minder opbrengsten uit bouwleges. De effecten op langere termijn zijn nog ongewis, alhoewel bijvoorbeeld de bouwleges zich op termijn weer zullen herstellen. Anders zit dat bijvoorbeeld met het aantal bijstandsgerechtigden en de algemene uitkering. Doordat een deel van onze gemeentelijke taken zijn ondergebracht in gemeenschappelijke regelingen is het afwachten hoe de kosten zich daar op korte en lange termijn zullen ontwikkelen. Zodra meer duidelijkheid ontstaat over (extra) kosten die het gevolg zijn van Covid-19 zullen deze worden betrokken in de P&C-producten.

Bouwgrondexploitaties

Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het tMPG. Recentelijk is goedkeuring verkregen voor het Programma Aanpak Stikstof (PAS) voor de Blauwe Zoom en Westpunt 't Oog. Tegelijkertijd heeft ook de Wet Natuurbescherming invloed op projecten in onze gemeente. Vertraging leidt naast het achterblijven van opbrengsten en dus liquiditeiten tot mogelijk extra kosten waardoor de uiteindelijke resultaten onder druk kunnen komen te staan.

Jeugdhulp

De Dienst Gezondheid en Jeugd, onderdeel Service Organisatie Jeugd (SOJ), gaat in haar begroting 2021 uit van een ambitieus financieel kader waarin besparingen worden gerealiseerd (scenario 1). De SOJ heeft in haar begroting ook scenario's geschetst waarbij besparingen niet gerealiseerd kunnen worden, omdat maatregelen later worden geëffectueerd, niet de beoogde besparingen opleveren of de besparingen (meer dan) teniet worden gedaan door vergaande groei van de vraag naar jeugdhulp. In de najaarsnota 2020 en de begroting 2021-2024 gaan we inmiddels uit van scenario 2b, waarbij op totaalniveau van de SOJ de kosten aanzienlijk hoger uitvallen (ca € 11,6 miljoen). Voor onze gemeente is het effect echter relatief beperkt voor 2020 (€ 55.000) en valt op termijn ook de bijdrage lager uit. Het beperkte effect voor 2020 en latere jaren komt doordat onze bijdrage in de totale kosten qua percentage lager worden. Omdat in 2020 nog grotendeels sprake is van solidariteit en de totale kosten over 2020 mogelijk afwijken kan ook onze bijdrage over 2020 zowel in positieve als negatieve zin uitvallen.

Bouwgrondexploitaties

Voor de bouwgrondexploitaties wordt korthedshalve verwezen naar het TMPG (tussentijds MeerjarenProgramma Grondzaken) welke uiterlijk in november aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

Investeringskredieten

Hierna is een overzicht opgenomen van de lopende kredieten. Via deze najaarsnota wordt aan de gemeenteraad gevraagd om drie bestaande kredieten samen te voegen tot één krediet en dit kredieten vervolgens te verhogen met € 10.000. Hieronder volgt een toelichting.

Aanschaf voertuigen

*€ 10.000 investering
€ 1.250 afschrijvingslasten vanaf 2022*

Voor de aanschaf van een drietal voertuigen zijn kredieten beschikbaar gesteld. Het totale bedrag hiervan bedraagt € 100.000,-. Verzocht wordt om deze kredieten samen te voegen tot één krediet en dit vervolgens op te hogen met € 10.000,-. Dit zodat kan worden overgegaan tot de aanschaf van drie andere typen voertuigen, waarvan één elektrisch.

De extra afschrijvingslasten bedragen jaarlijks € 1.250 vanaf 2021.

Grootboeknr	Omschrijving investering	Primair begroot	Werkelijk t/m 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Bedrag Restant	Ratø besteed	Afsluiten ja/nee	Toelichting
70250006	Aanpak Wateroverlast 2015	1.125.000	1.106.747	18.253	-	18.253	93%	nee	Er zijn gesprekken met bewoners over 't Spoor. Zolang die nog niet zijn afgerond kan het krediet nog niet worden afgesloten omdat er mogelijk nog aanspraak op wordt gedaan
70250008	Duikers Knobbelswaan en Bellefleur	35.000	12.893	22.107	-	22.107	37%	nee	De benodigde ingreep en samenhangende kosten worden in beeld gebracht; het renoveren van de duiker wordt mogelijk breder opgepakt. Mogelijk hogere kosten door wat verouderd krediet en prijsstijging in materiaal. De langere doorlooptijd is mede veroorzaakt door het verleggen van kabels en leidingen
70300016	Asfalteren Spoorweg/Binnendams	357.641	67.280	290.361	38.450	251.911	30%	nee	Project is in voorbereiding, de uitvoering start in de loop van dit jaar
70300056	Planmatig onderhoud bruggen 2018	35.000	32.885	2.115	2.442	-327	101%	ja	Afgerond
70300077	Uitbreiding fietsparkeren Merwedelingelijn	200.000	-	200.000	18.093	181.907	9%	nee	Project is in voorbereiding bij ProRail
70300090	Herinrichting wegen ZW Hoek Boven hardinxveld	216.667	158	216.509	-	216.509	0%	nee	De herinrichting van de wegen en de riolering ZW Hoek is 1 project, de werkzaamheden zijn gestart in augustus
70301010	Renovatē straatverlichting 2017	46.000	22.316	23.684	17.683	6.001	87%	ja	Project is afgerond
70301016	(2018) Verv. SOX-lampen door LED verlichting	57.900	1.302	56.598	57.830	-1.232	102%	ja	Project is afgerond
70301017	(2019) verv. SOX-lampen door LED verlichting	25.500	-	25.500	760	24.740	3%	nee	Het vervangen van de SOX armaturen staat gepland voor dit najaar
70301018	(2020) verv. SOX-lampen door LED verlichting	38.400	-	38.400	-	38.400	0%	nee	Het vervangen van de SOX armaturen staat gepland voor dit najaar
70701015	Permanente uitbreiding de Regenboog	586.953	-	586.953	-	586.953	0%	nee	Er is een bodemvervuiling geconstateerd die niet was voorzien. De kosten voor sanering grondwerk, aanpassingen fundering en heiwerk worden geraamd op ca. € 35.000. Binnen het bestaande krediet is een budget beschikbaar van ca. € 12.000. Volgend jaar (2021) krediet bijstellen wanneer duidelijker beeld is wat de overschrijding gaat worden.
70854013	Kunstgrasvelden korfbalverenigingen veld 1	12.500	10.677	1.823	2.206	-383	103%	ja	De verkleining is afgerond
70854018	Korfbalvelden HKC - fundering 2019	204.000	-	204.000	84.090	119.910	41%	nee	De werkzaamheden zijn nagenoeg afgerond, er moet alleen nog beplanting worden aangebracht. We hebben een zeer gunstige aanbesteding gehad.
70854019	Korfbalvelden HKC - bovenlaag 2019	352.600	-	352.600	189.538	163.062	54%	nee	De werkzaamheden zijn nagenoeg afgerond, er moet alleen nog beplanting worden aangebracht. We hebben een zeer gunstige aanbesteding gehad.
70952012	Speelplaatsenplan 2019	105.000	30.089	74.911	47.312	27.599	74%	nee	De werkzaamheden zijn voor een groot deel afgerond. Afronden werkzaamheden bij Tureluur
70952013	Speelplaatsenplan 2020	45.000	-	45.000	-	45.000	0%	nee	De uitvoering van speelruimteplan 2020 vindt deels plaats in 2020 en deels in 2021.
70952015	Speelveld Peulenplein	83.305	13.748	69.557	65.925	3.632	96%	nee	De voetbalkooi aan het Peulenplein is aangelegd. Het is de komende tijd even bezien of er nog opmerkingen van omwonenden komen, daarom het krediet nog niet afsluiten
71450043	Riolering ZW hoek Boven Hardinxveld	3.742.210	3.421.232	320.978	13.493	307.485	92%	nee	De herinrichting van de wegen en de riolering ZW Hoek is 1 project, de werkzaamheden zijn gestart in augustus
71450054	Vervanging/reparatē riolering 2018	100.000	75.603	24.397	11.250	13.147	87%	nee	Dit betreft een aantal rioolwerkzaamheden gebundeld in één bestek en voor meerdere jaren
71450058	Rioleringsbeheerplan 2018	500.000	481.724	18.276	18.200	76	100%	nee	Dit betreft een aantal rioolwerkzaamheden gebundeld in één bestek en voor meerdere jaren, wanneer het krediet van een jaarschijf is opgesoupeerd wordt het daarop volgende krediet aangesproken (zie ook 71450059)
71450059	Rioleringsbeheerplan 2019	500.000	-	500.000	296.705	203.295	59%	nee	Dit betreft een aantal rioolwerkzaamheden gebundeld in één bestek en voor meerdere jaren.
71450068	Vervangen duiker Appelgaard	95.000	-	95.000	11.325	83.675	12%	nee	De voorbereiding op de uitvoering is in gang gezet. Realisatie zal plaatsvinden in 2020 of 2021.
71500007	Vervanging begraafbestellen (2020)	16.000	-	16.000	15.125	875	95%	ja	Het begraaftoestel is aangeschaft
71500009	Uitbr. herinr.begraafplaats Spindermolen	820.800	212.728	608.072	21.486	586.586	29%	nee	Voorbereiding en uitvoering loopt nog tot ca. 2023. Er zijn extra werkzaamheden uitgevoerd voor ontheffing roek en verplaatsing. Ook extra werkzaamheden uitgevoerd bij inbreiding van 2019. Impact op het krediet wordt op een later moment in kaart gebracht. Vanwege de lange doorlooptijd is daar nu nog niet concreet iets over te zeggen
71500011	Herstellen van paden begraafplaats Spindermole	60.000	-	60.000	12.100	47.900	20%	nee	Afronding werkzaamheden vindt plaats in het najaar van 2020
71800003	Paden parkstrook Peulenlaan	30.626	2.052	28.574	-	28.574	7%	nee	Dit is onderdeel van de renovatie van het Peulenpark. De uitvoering loopt tot eind 2020
72200110	Aanpassen ontvangstruimte	13.000	5.604	7.396	4.078	3.318	74%	nee	Er staan nog een aantal werkzaamheden op de planning. Zo ligt het in de planning om een tag willen op de deur en wordt een balie verplaatst. Alles wordt binnen het budget uitgevoerd
72201138	Meldingsysteem openbare ruimte	12.400	11.132	1.268	3.583	-2.315	119%	nee	Het meldingsysteem Fixi functioneert goed. Veel burgers maken er gebruik van. De realisatie van een koppeling van Fixi met de software van de buitendienst was moeilijker dan verwacht. Het krediet wordt hierdoor naar verwachting met € 2.800 overschreden
72200534	Vervanging Ford Connect 47-BX-ZV	25.000	-	-	-	25.000	0%	nee	Bij de voorliggende najaarsnota wordt verzocht het krediet samen te voegen met 72200536 en 72200540 en vervolgens op te hogen met € 10.000,- zodat kan worden overgegaan tot de aanschaf van 3 andere typen voertuigen, waarvan 1 elektrisch
72200535	Vervanging Ford Connect 48-BX-ZV	25.000	-	-	-	25.000	0%	nee	Schuift door naar 2021.
72200536	Vervanging Ford Connect 49-BX-ZV	25.000	-	25.000	-	25.000	0%	nee	Bij de voorliggende najaarsnota wordt verzocht het krediet samen te voegen met 72200534 en 72200540 en vervolgens op te hogen met € 10.000,- zodat kan worden overgegaan tot de aanschaf van 3 andere typen voertuigen, waarvan 1 elektrisch
72200540	Vervanging Ford Transit 74-VZN-9	50.000	-	-	-	-	0%	nee	Bij de voorliggende najaarsnota wordt verzocht het krediet samen te voegen met 72200534 en 72200536 en vervolgens op te hogen met € 10.000,- zodat kan worden overgegaan tot de aanschaf van 3 andere typen voertuigen, waarvan 1 elektrisch
72200554	Vervangen tractor John Deere	72.000	-	72.000	-	72.000	0%	nee	De tractor wordt dit najaar uitgeleverd
7220054x	Vervanging voertuigen	-	-	110.000	-	110.000	0%	nee	Via de voorliggende najaarsnota wordt verzocht dit krediet beschikbaar te stellen vanuit 3 bestaande kredieten (72200534/72200536 en 72200540) en op te hogen met € 10.000
		10.069.002	5.691.372	4.387.630	1.086.659	3.240.971			

Bijlage 1 Samenvatting begrotingswijziging najaarsnota 2020

Progr.	Omschrijving	V/N	bedrag in €
	<u>Herijkingen exploitatie</u>		
	<i>subtotaal</i>		0
	<u>Bijstellingen exploitatie</u>		
4	Waterlossingen en sloten	N	-8.000
4	Wegen, straten en pleinen	N	-30.000
4	Gladheidsbestrijding	V	12.000
4	Havens, vaarten, kaden en sluizen (uitkering verzekering)	V	17.190
5	Deelneming in nutsbedrijven	V	8.418.000
6	Leerlingenvervoer	V	20.000
7	Opbrengsten zwembad De Duikelaar	N	-66.000
7	Energiekosten zwembad De Duikelaar en sporthal De Wielewaal	N	-48.000
8	Bijstandsverlening	N	-11.500
8	Re-integr.- en participatievz.	N	-7.500
9	Service organisatie Jeugd Burap 1	N	-55.000
9	Sociaal Domein	N	-15.000
9	Maatschappelijke Agenda	V	184.000
9	Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid	N	-5.000
9	Kinderopvang en peuterspeelzalen	V	10.000
9	Maatschappelijke Agenda - DG&J	V	51.000
9	Maatwerkvoorz natura immaterieel WMO	N	-19.000
9	Vreemdelingen	V	35.000
9	MAG - Openbare Orde en Veiligheid	V	7.500
10	Omgevingsdienst ZHZ	V	20.000
10	Reiniging	N	-88.193
10	Reiniging - coronagerelateerd	N	-83.000
11	Baten Omgevingsvergunningen	N	-86.400
11	Bestemmingsplannen	V	10.000
13	Schadegevallen	V	15.000
14	Energiekosten gemeentehuis	N	-14.000
14	Beveiliging gemeentehuis	N	-10.000
14	Levensfasebewust personeelsbeleid	V	12.000
14	Sociale lasten/uitkeringen voormalig personeel	V	38.500
14	Arbo, Bedrijfsgeneeskundige dienst	N	-18.000
14	Individuele trajecten	N	-23.300
14	Opleidingsbudget	V	22.650
14	Opleidingsbudget	V	55.000
14	Externe adviesopdrachten	V	70.000
14	Eindheffing WKR	N	-40.000
14	Omgevingswet	V	80.000
diversen	Overige begrotingswijzigingen < € 5.000	V	18.322
	<i>subtotaal</i>	V	8.468.269

Progr.	Omschrijving	V/N	bedrag in €
	<i>subtotaal</i>	V	8.468.269
	<u>Actualisatie Kapitaallasten - diverse programma's</u>	V	5.564
	<u>Mutaties reserves</u>		
4	Gladheidsbestrijding - reserve budgetoverheveling	N	-12.000
5	Deelneming in nutsbedrijven - algemene reserve	N	-8.418.000
9	Vreemdelingen - reserve budgetoverheveling	N	-35.000
10	Reiniging - algemene reserve	V	83.000
14	Personeel - reserve individuele trajecten	V	23.300
14	Externe adviesopdrachten - reserve budgetoverheveling	N	-70.000
14	Opleidingsbudget - reserve budgetoverheveling	N	-55.000
14	Omgevingswet - reserve budgetoverheveling	N	-80.000
	<i>subtotaal</i>	N	-8.563.700
	Totaal mutaties begrotingssaldo		-89.867
Het verloop van de post onvoorzien is als volgt:			
	Raming primaire begroting 2020		25.000
	Aanwending t.b.v. reparatie vloer zwembad		
		-25.000	
	Saldo onvoorzien per 31 augustus 2020		0